

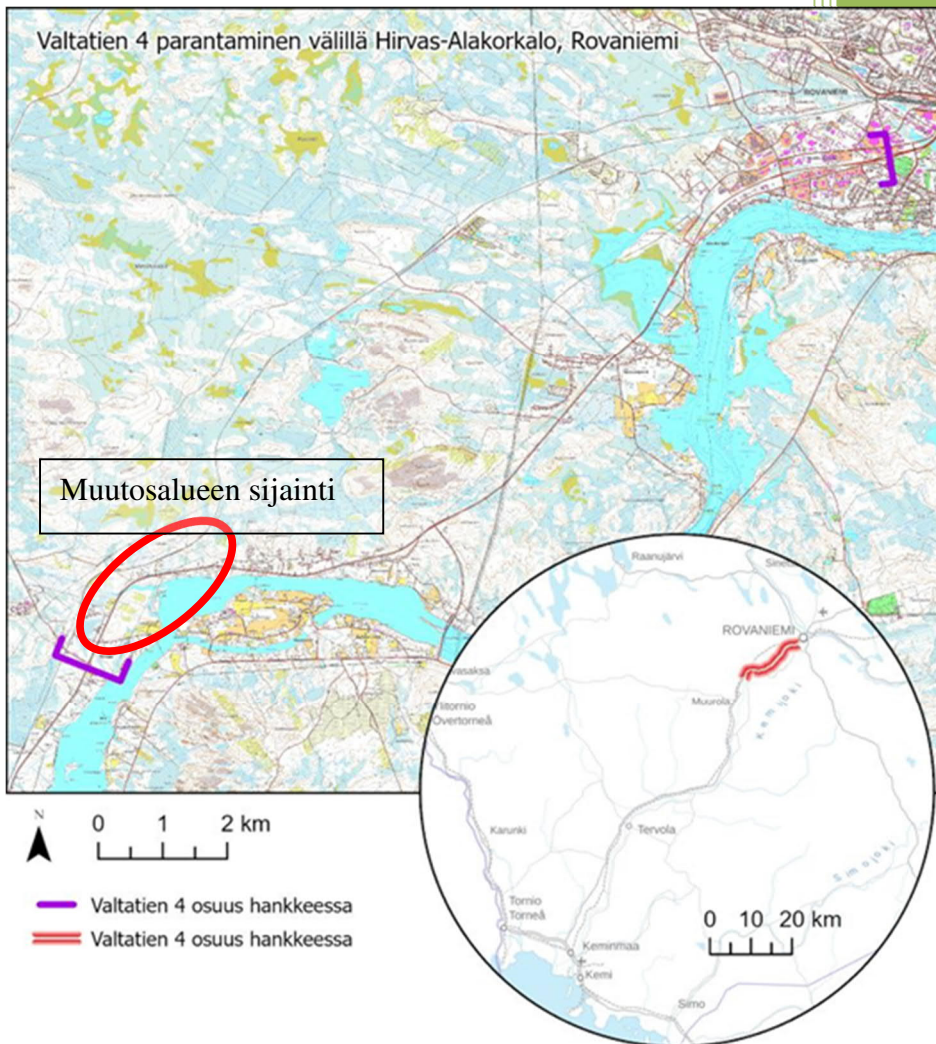

ROVANIEMI

Kaavaselostus

2026

Rovaniemen kaupunki Hirvaan osayleiskaavan muutos, VT4 parantaminen

Vaiheet

Päättö kaavan laadinnasta, kaupunginhallitus	9.9.2024
Vireilletulo	26.9.2024
OASnähtävillä:	26.9.-9.10.2024
Kaavaluonnos nähtävillä:	29.5.-30.6.2025
Kaavaehdotus nähtävillä	9.10.-7.11.2025

Petteri Lampi

Rovaniemen kaupunki/ kaavoitus

16.1.2026

0 SISÄLLYSLUETTELO

0	SISÄLLYSLUETTELO	1
1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	2
1.1	Kaavan tarkoitus.....	3
1.2	Tunnistetiedot	3
2	TIIVISTELMÄ.....	4
2.1	Kaavaprosessin vaiheet.....	4
2.2	Kaavan keskeinen sisältö ja tavoitteet	5
2.3	Toteuttaminen.....	6
3	LÄHTÖKOHDAT.....	7
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista.....	7
3.2	Luonnonympäristö.....	8
3.2.1	Luonnonympäristön yleiskuvaus.....	9
3.2.2	Uhanalainen ja alueellisesti merkittävä lajisto	17
3.2.3	Linnusto ja eläimistö.....	23
3.3	Rakennettu ympäristö	25
3.3.1	Yhdyskuntarakenne	25
3.3.2	Liikenne	25
3.3.3	Liikennemelu.....	25
3.3.4	Pilaantuneet maat	27
3.3.5	Tulva-alueet	27
3.3.6	Tekninen huolto	27
3.3.7	Muinaisjäännökset.....	28
3.4	Suunnittelutilanne.....	28
3.4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	28
3.4.2	Muutosaluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	29
4	OSAYLEISKAAVA SUUNNITTELUN VAIHEET	31
4.1	Suunnittelun tarve	31
4.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset.....	31
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö.....	31
4.3.1	Osalliset.....	31
4.3.2	Vireille tulo.....	31
4.3.3	Valmisteluvaiheen kuuleminen	32
4.3.4	Ehdotusvaiheen kuuleminen	32
4.4	Yleiskaavan tavoitteet.....	32
4.5	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	32
4.5.1	Rakennuspaikan toteuttaminen	33
4.6	Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan.....	33
5	YLEISKAAVAN KUVAUS	34
5.1	Mitoitus	34
5.2	Kaavaluonnos.....	35
5.3	Kaavaehdotus.....	36
5.4	Osayleiskaavamuutos.....	37
5.5	Palvelut.....	40
6	TOTEUTUS.....	40

LIITTEET:

1. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
2. Viitasammakkoselvitys

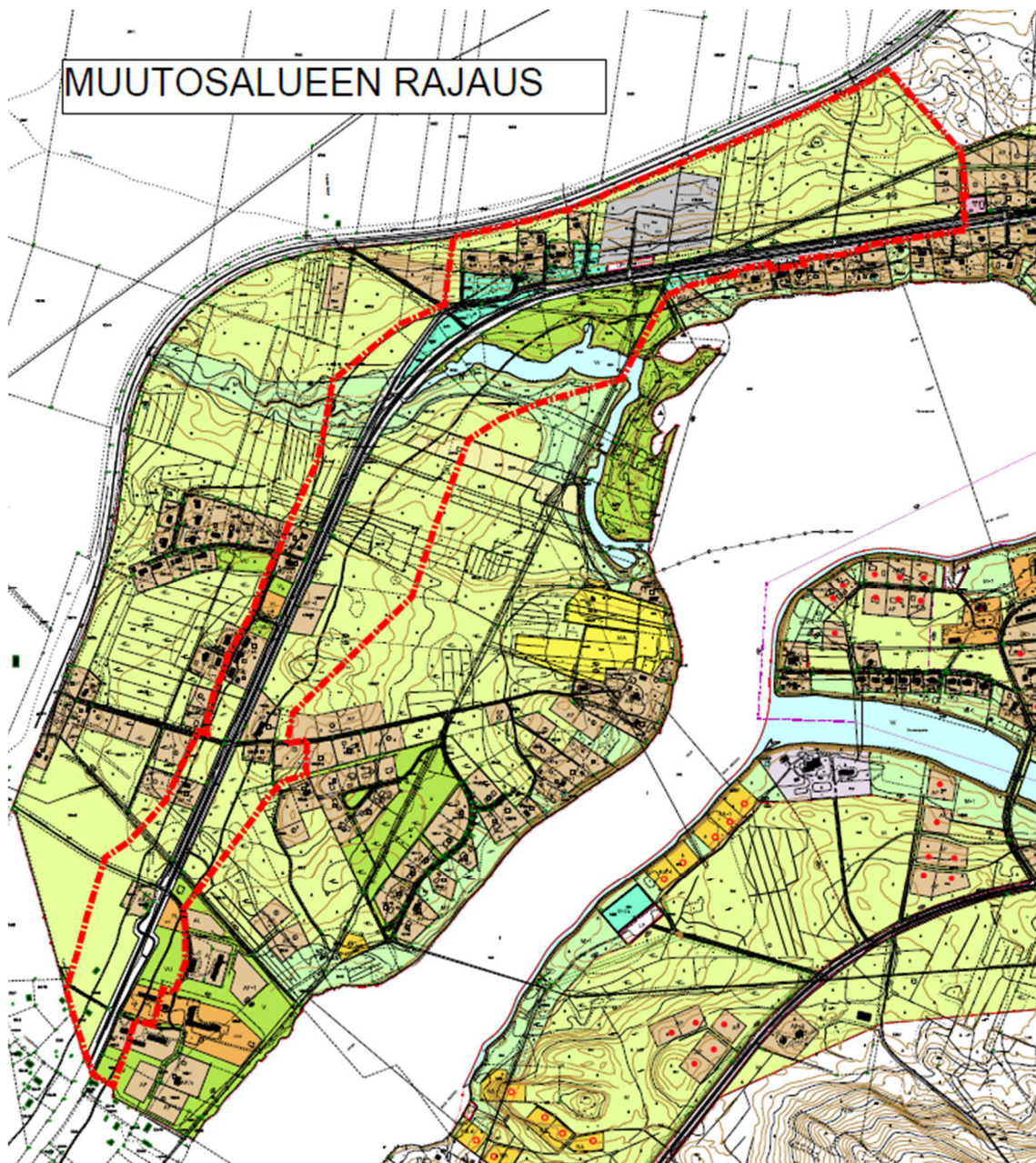
1

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Selostus liittyy 10.11.2025 päivättyyn ja 16.1.2026 tarkistettuun Hirvaan osayleiskaavan muutokseen valtatie 4:n parantamisen osalta.

Hirvaan osayleiskaavamuutos ohjaa suoraan rakentamista MRL 44.1 §:n mukaisesti.

Työtä Rovaniemen kaupungissa valmistelevat kaavoituspäälikkö Markku Pyhäjärvi ja kaavoitusinsinööri Petteri Lampi.

Voimassa oleva yleiskaava ja kaava-alueen raja

1.1 Kaavan tarkoitus

Alueella on voimassa kunnanvaltuuston 16.5.2011 hyväksymä osayleiskaava.

Väylävirasto on käynnistänyt yleissuunnitelman laatimisen valtatie 4 välille Hirvas Alakorkalo. Hankkeesta vastaa Lapin ELY-keskus ja konsulttina on Sitowise Oy.

Hankkeessa laaditaan vuosien 2024-2025 aikana liikennejärjestelmästä ja maanteistä säädetyn lain mukainen yleissuunnitelma valtatielle 4 Rovaniemen Hirvaan ja Alakorkalon välille. Yleissuunnittelun tavoitteena on määrittää vaihtoehtotarkastelujen ja vaikutusarviointien kautta valtatielle paras kehittämisvaihtoehto, joka viimeistellään yleissuunnitelmaksi.

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (§17) edellyttää, että yleissuunnitelmaa tai tiesuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Hirvaan osayleiskaavassa ei ole varauduttu valtatie siirtoon uuteen maastokäytävään, joten osayleiskaava tulee päivittää yleissuunnitelmassa esitetyn ratkaisun mukaisesti.

1.2 Tunnistetiedot

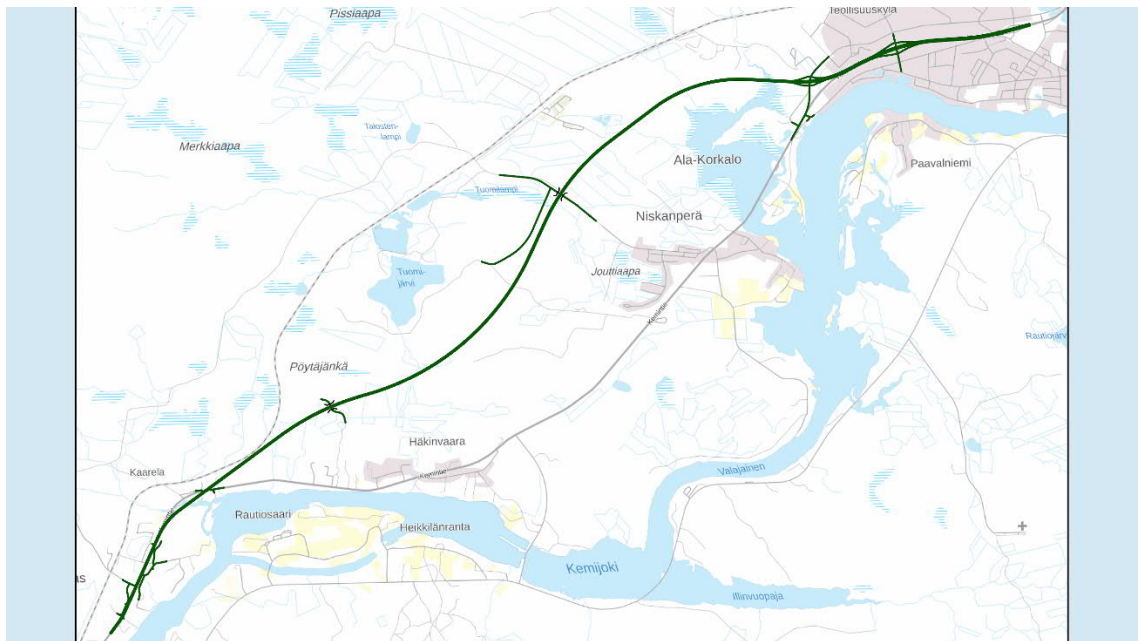
Hirvaan osayleiskaava
Yleiskaavan muutos
VT 4:n parantaminen

laatijan nimi	Rovaniemen kaupunki kaavoitusinsinööri Petteri Lampi
yhteystiedot	Rovaniemen kaupunki PL 8216 96200 Rovaniemi puh. 016 -3221
kaupunginhallitus	9.9.2024 §226
vireilletulo kuulutettu	25.9.2024 Lapin Kansa
OAS nähtävillä	26.9.-9.10.2024.
Valmisteluvaiheen kuulutus	28.5.2025 Lapin Kansa
Valmisteluvaiheen kuuleminen	29.5-30.6.2025
Tekninen lautakunta	23.9.2025 § 133
kaupunginhallitus	29.9.2025 § 304
kuulutus nähtävillä pidosta	8.10.2025 Lapin Kansa
julkisesti nähtävillä	9.10.-7.11.2025
kaupunginhallitus	17.11.2025 §339
kaupunginvaltuusto	1.12.2025 §115
kaupunginhallitus	2.2.2026
kaupunginvaltuusto	16.2.2026

2

TIIVISTELMÄ**2.1 Kaavaprosessin vaiheet**

Lapin ELY-keskuksen suunnitteluhankkeessa laaditaan vuosina 2024–2025 yleissuunnitelma valtatielle 4 Rovaniemen Hirvaan ja Alakorkalon välille. Hankkeen tavoitteena on parantaa liikenteen sujuvuutta, turvallisuutta ja kuljetusten taloudellista kannattavuutta sekä vähentää valtatieliikenteen maankäytölle aiheuttamia haittoja. Hankkeen toteuttaminen edellyttää Hirvaan osayleiskaavan päivittämistä ko. alueella Hirvaan kylän eteläpäässä.

Kaupunginhallituksen päätöksen 9.9.2024 § 226 mukaisesti Hirvaan osayleiskaavaa ryhdytään muuttamaan ko. alueella.

Yleiskaavan vireille tulosta tiedotettiin kaupungin infotaululla Osviistassa, kaupungintalolla, internet -sivuilla (www.rovaniemi.fi) sekä Lapin Kansassa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 26.9.-9.10.2024.

Kaavamuutos pohjautuu valtatie yleissuunnittelun yhteydessä laadittaviin selvityksiin:

- Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys
- Ympäristön nykytila
- Linnusto,- viitasammakko- ja lepakkoselvitys
- Rakennettu kulttuuriympäristö
- Arkeologinen inventointi
- VT4 suojaustarpeet (liikennemelu)

Valmisteluvaiheessa esitetään yleiskaavamuutoksen keskeiset ratkaisut. Tässä vaiheessa alueiden käyttötarkoitus ja alueiden käyttöön kohdistuvat erityiset

määräykset tarkentuvat aluevarauskartaksi. Vireilletulon jälkeen on jätetty 3 mielipidettä.

Kaavaluonnos asetettiin nähtäville 29.5.-30.6.2025 väliseksi ajaksi.
(valmisteluvaiheen nähtävillä olon aikana ei jätetty mielipiteitä).

Yleiskaavan muutosehdotus laaditaan ottaen huomioon valmisteluaineiston kuulemisvaiheessa saatu palaute ja vaikutusten arviointia täydennetään saatujen kannanottojen perusteella. Kaupunginvaltuusto päättää yleiskaavaehdotuksesta.

Yleiskaava tulee voimaan, kun mahdolliset valitukset on ratkaistu ja kaupunginvaltuuston hyväksymispäätös on kuulutettu.

2.2 Kaavan keskeinen sisältö ja tavoitteet

Kaavamuutos perustuu Väyläviraston laajempaan valtatie 4:n parantamishankkeeseen välillä Hirvas - Vikajärvi. Yleiskaavaa muutetaan tarvittavilta osin vastaamaan laadittavana olevaa valtatie yleissuunnitelmaa.

Hankkeen tavoitteena on parantaa liikenteen sujuvuutta, turvallisuutta ja kuljetusten taloudellista kannattavuutta sekä vähentää valtatieliikenteen maankäytölle aiheuttamia haittoja.

Kuva 2. Linjaus vaihtoehdot.

Yleissuunnittelun tavoitteena on määrittää vaihtoehtotarkastelujen ja vaikutusarviointien kautta valtatielle paras kehittämisvaihtoehto, joka viimeistellään yleissuunnitelmaksi.

Hankkeen suunnittelualue alkaa Ahmakuusikontien (mt 19728) liittymän eteläpuolelta ja päättyy Oijustien eritasoliittymän kohdalle. Suunnittelun alkuvaiheessa vaihtoehtoja valtatie kehittämiseksi on kaksi. Molemmissa vaihtoehtoisissa suunnittelualueen alkuosassa tehdään liittymäjärjestelyjä Kaarelaan

saakka. Siitä eteenpäin valtatie parannetaan uuteen maastokäytävään Hirvaan kylä ohittaen. Kylän kohdalla valtatielle rakennetaan ohituskaistapari. Vaihtoehdossa 1 uusi valtatielinjaus yhdistetään takaisin nykyiseen valtatiehen Valajaskoskentien (mt 933) liittymän jälkeen ennen valtatiehen risteävää voimalinjaa, josta Isoaavantien liittymään asti valtatielle tehdään liittymäjärjestelyjä. Niistä merkittävimpänä tutkitaan eritasoliittymän toteuttamista Niskanperään. Vaihtoehdossa 2 uusi valtatielinjaus sijoittuu Kalliovaaran ja Tuomivaaran väliseen maastoon ja yhdistetään takaisin nykyiseen valtatiehen Alakorkalossa ennen Isoaavantien liittymää. Uudelle tielinjaukselle tutkitaan liittymä- ja risteämisjärjestelyjä, joista merkittävin on Kuolajoen eritasoliittymä.

Molemmissa vaihtoehdoissa Isoaavantien liittymä muutetaan eritasoliittymäksi ja siitä Oijustien eritasoliittymään valtatie levennetään nelikaistaiseksi ja varustetaan keskikaiteella. Molempiin vaihtoehtoihin sisältyy tarvittavat meluesteet sekä jalankulku- ja pyöräilyjärjestelyt.

Vaihtoehto 2 valittiin yleissuunnitelman kehitettäväksi vaihtoehdoksi.

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (§17) edellyttää, että yleissuunnitelmaa tai tiesuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Hirvaan osayleiskaavassa ei ole varauduttu valtatiehen siirtoon uuteen maastokäytävään, joten osayleiskaavan muutosta tulee ryhtyä tutkimaan yleissuunnitelmassa esitetyn ratkaisun mukaisesti.

Hirvaan osayleiskaavamuutos ohjaa suoraan rakentamista (MRL 44.1).

Hirvaan osayleiskaavassa rakentamista on ohjattu emätilaselvitykseen perustavalla mitoitustarkastelulla. Kaavaa muutetaan kuitenkin ainoastaan tarvittavilta osin alueen uusien liikennejärjestelyjen vaatimalla tavalla, eikä oteta kantaa muuhun maankäyttöön alueella, vaan näiltä osin tilanne säilyy voimassa olevan kaavan mukaisena.

Kaava on vireillä kaupungin aloitteesta. Kaavoituksesta ei aiheudu kuluja alueen maanomistajille.

2.3 Toteuttaminen

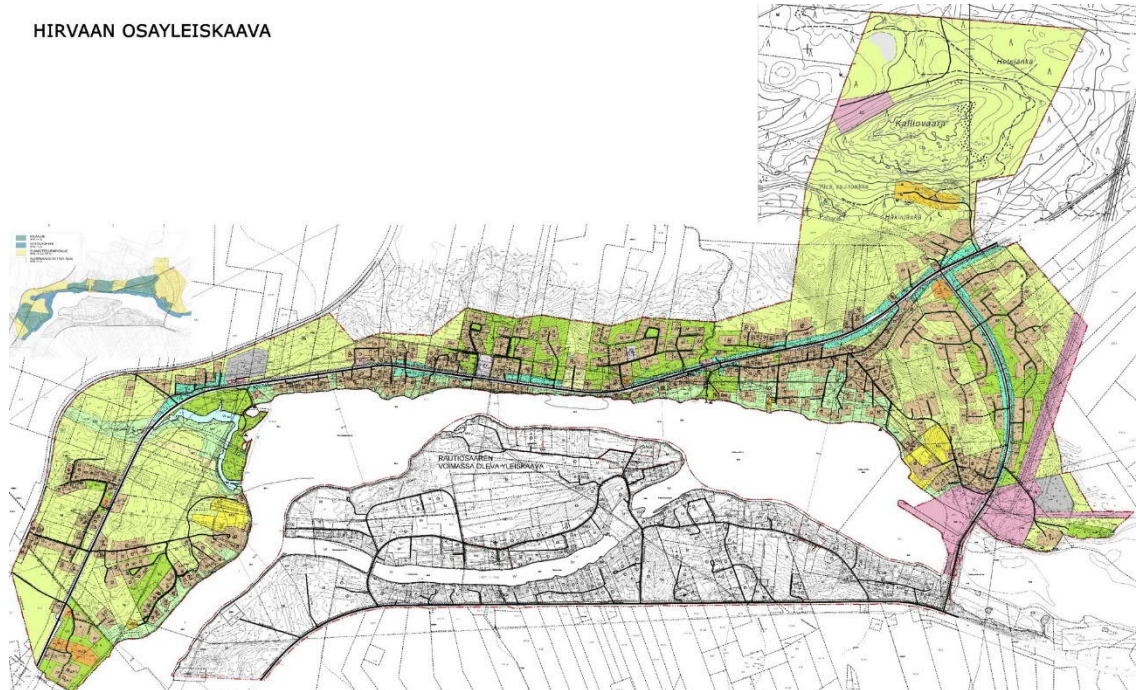
Kaavanprosessin käsittelystä ja hyväksymismenettelyistä vastaa Rovaniemen kaupunki. Kaavan toteuttamisesta valtatiehen osalta vastaa Väylävirasto ja Rovaniemen kaupunki sekä alueen maanomistajat omilla alueillaan. Alue on liitettävissä kunnalliseen vesijohto- ja viemäriverkostoon. Sähköhuollosta alueella vastaa Rovakaira Oy.

3

LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualan oloista

Maankäytön osalta Hirvaan alueella on voimassa kunnanvaltuuston 16.5.2011 hyväksymä osayleiskaava.

Hirvas on luonnonkaunis jokivarsikylä 4-tien varressa Rovaniemen keskustasta lounaaseen. Kylä alkaa noin 10 km Rovaniemen keskustasta ja eteläraja on siitä noin 11 km päässä. Seuraava kylä on Muurola.

Hallitseva maisematekijä on Kemijoki. Valajaskosken alapuolella olevan Isosuvannon jälkeen joki kapenee Rautionsaaren kohdalla, levenee jälleen, nyt Hirvassuvannoksi ja kapenee taas Peterinniemen kohdalla. Hotelli Metsähirvaan alueen jälkeen joki levenee järvimäiseksi, seuraavan voimalaitoksen altaaksi.

Luonnon kannalta arvokkaimpia osia Hirvaan alueella ovat Kalliovaara ympäristöineen, Hirvasojan suu ja Kemijoen rannat. Kalliovaaran lakilouhikot ovat maisemallisesti kauniita, joista avautuu hienot näköalat Alakemijoen suuntaan.

Suunnittelualue sijoittuu Hirvaan kylän eteläosaan n. 15-18 kilometrin etäisyydelle Rovaniemen keskustasta lounaaseen valtatie 4:n varrelle.

Suunnittelualue sijoittuu tulvauhka-alueelle Hirvasojan alueella.

3.2 Luonnonympäristö

Luontoselvitykset 2024 ja 2025 (Sitowise Oy)

Selvitysalue on vaarojen ja niiden väliin sijoittuvien soiden mosaiikkia. Selvitysalueella metsät ovat suurelta osin mäntyvaltaisia tuoreen tai kuivahkon kankaan metsiä ja ne ovat pääosin melko voimakkaasti käsiteltyjä eri-ikäisiä talousmetsiä. Alueella esiintyy enimmäkseen nuorta tai varttunutta kangasmetsää, jossa lahoppuun määrä on vähäinen. Avohakkuuta on selvitysalueella myös jonkin verran ja pääosa soista on ojitettu.

Selvitysalueen suot ovat pääosin ojitettuja. Osassa näistä ojitetuista soista esiintyy kuitenkin myös vain vähän heikentyneitä ojittamattomia keskustoja. Näitä luonnontilaisen kaltaisia tai hieman heikentyneitä soita ja soiden reunuksia on Päivillisenkankaan eteläpuolella. Luontotyyppiltään alueen suot ovat suurimmaksi osaksi erilaisia rämeitä, nevoja ja muutamia edustavia korpikohteita.

Selvitysalueella on muutamia luonnontilaisen kaltaisia vesistöjä. Päivillisenkankaan eteläpuolisen korpirämeen pohjoisreunassa on pieni luonnontilainen nimen suolampi.

Päivillisenkankaan eteläpuolinen pieni suolampi

Huomionarvoiseksi kohteeksi on laskettu kohteet, joista löytyy joko luonnonsuojeluilla (5.1.2023/9) suojeltuja luontotyyppejä, vesilailla (27.5.2011/587) suojeltuja luontotyyppejä tai luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa joko uhanalaiseksi tai silmälläpidettäväksi määriteltyjä luontotyyppejä. Huomionarvoiseksi on laskettu myös sellaiset luontotyypit, jotka ovat Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018 –julkaisussa (Kontula & Raunio 2018) määritetty koko Suomen tasolla uhanalaiseksi tai silmälläpidettäväksi, mutta Etelä-Suomen tasolla säilyviksi. Uhanalaisuusluokittelun lyhennykset ovat seuraavat; LC=elinvoimainen (lajit /luontotyyppi, säilyvä), NT= silmälläpidettävä, VU=vaarantunut, EN= erittäin uhanalainen, CR=äärimmäisen uhanalainen.

3.2.1 Luonnonympäristön yleiskuvaus

Metsät

Metsistä edustavin kokonaisuus löytyy Päivillisenkankaan kaakkoisosasta ja Nikulasta, jossa rajattiin kaksi varttuneen tuoreen kankaan kuviota ja lehtokuvio, jotka olivat hyvin luonnontilaisen kaltaisia ja lahoppuuta oli kohtalaisesti. Näiden väliin jäävä hyvin luonnontilainen metsäkortekorpi yhdistää alueen hienoksi kokonaisuudeksi. Hirvasojan suun eteläpuolelta rajattiin lehtomaisen kankaan metsäkuvio (kuvio 3). Kuvio ei ole yhtenäinen ja alueen hakkuutoiminta näkyy paikoin luonnontilan heikentymisenä. Rannan lähellä kuviossa on tuoreen, lehtomaisen ja soistuvan kankaan mosaiikkia, ja pohjakerroksen ruoholajisto on paikoin runsas. Rannassa kuvio vaihtuu tulvarannan kasvillisuusvyöhykkeisiin.

Päivällisenojan itäpuolelta rajattiin metsittyneen pellon kuvio (16), joka ei vastaa täysin luontotyyppiä. Vanhojen sarkaojien välissä esiintyy paikoin kuusivaltaisia, paikoin koivuvaltaisia lehtomaisen kankaan laikkuja, joissa on lahoavaa puuta ja pötkelöjä. Metsikön keskellä on osin umpeen kasvavia, osin vielä avoimia tuoreen niityn kuvioita. Kasvillisuus on runsasta ja rehevää, ja kuviolla on arvoa alueen monimuotoisuuden tukena.

Selvitysalueen eteläpäästä rajattiin varttunut metsäkortekorpikuvio (1), joka on luonnontilaisen oloisesti kehittynyt, vaikka vanhat puut puuttuvat alueelta. Eteläkankaan ja radan eteläpuolella on puustoisten suotyyppien laikuttamaa rinnealuetta, jossa korpiräme, vaivaiskoivuinen isovarpuräme ja kangasräme vuorottelevat suoalalle ominaisimpana tyyppeinä (kuviot 11–13). Puusto on varttunutta sekapuustoa, jossa heikkokasvuinen kuusi ja mänty vuorottelevat valtalajina. Alueen puusto ei ole vanhaa, mutta luonnontilaisen oloisesti kehittyntä.

Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat on arvioitu Suomen mittakaavassa silmälläpidettäviksi (NT) ja Etelä-Suomessa vaarantuneiksi (VU) luontotyypeiksi. Myös Kortejängän alueella on vähän heikentynyttä tuoretta kangasta. Vähän heikentynyttä varttunutta kuivahkoa kangasta on Kortejängän ja Kalliovaaran alueella. Kuivahkot kankaat ovat koko Suomen luokituksessa vaarantuneiksi (VU) ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi (EN) tulkittuja luontotyypejä.

Lehtoja esiintyy pienialaisten puronvarsimetsien lisäksi Nikulan ja Kalliovaaran alueilla. Tuore keskiravinteinen lehto on sekä koko Suomen että Etelä-Suomen uhanalaisuusarviossa luokiteltu vaarantuneeksi (VU).

Vesistöt ja ranta-alueet

Selvitysalueen eteläosassa on Kemijoen sivuvesistöön kuuluva Hirvasojan suun allas, Hirvasmutka (kuvio 5). Nykyinen, paikoin n. 40 m leveä uoma on syntynyt Kemijoen voimalarakentamisen nostettua Hirvasojan vedenpintaa, joka vaihtelee yhä uomassa. Myös uoman rannoilla näkyy tulvavaikutusta, ja rantojen luontotyytit ovat osin tulvasta riippuvaisia. Ympäröivä alue on ollut ennen pitkälti viljelysmaata, mikä näkyy myös ranta-alueen kehittyvissä luontotyypeissä.

Hirvasojan etelärannalla on kapeahko tulvavaikutteinen rantavyöhyke. Rantapenkereen uoman puolella on paikoin vesisaran ja rentukan leimaama vyöhyke, ja rantapenkereen alueella on pajukkoa, jossa runkojen tyvellä on tulvavaikutuksesta kertovaa runsas sammallajisto. Paikalta tunnetaan myös tulvasammalen

(NT) vanha havainto. Ranta-alueella on paikoitellen luhtaisia painanteita, joissa lehtisammallajisto on runsas. Joissakin kohdissa penkereen takana on kapea vyöhyke ruohoista tulvaniittyä, jolla vallitsevat lajit, kuten kullero, mesiangervo ja korpiorvokki, ja joka vaihtuu pian lehtomaiseksi tai paikoin soistuneeksi tuoreeksi kankaaksi (kuvio 3).

Hirvasojan uoman pohjoisreunalla tulvavaikutteinen vyöhyke on leveämpi. Rannan saravaltainen kasvillisuus vaihtuu paikoin pajukkoiseen penkereeseen, jonka takana on joissakin kohdissa luhtainen, toisissa kesäaikaan kuivempi vyöhyke. Länsipäässä on paikoitellen pajuluhtaa (kuvio 6) ja idempänä rantapajukokuvioiden (kuviot 7,9) väliin jää tulvavaikutteinen nuorehko koivikko (kuvio 8). Pohjakerros on kuvion alueella osittain aukkoisen ja karikkeen peittämä, ja harva palmusammal on pohjakerroksen valtalaji. Paikoin lehtisammallajisto on runsas viitaten myös pohjavesivaikutukseen, ja ruohot runsastuvat rinteiden reunaan kohti kasvillisuuden vaihettua koston runsasravinteisen lehdon reunukseksi. Ranta-alue on nuorta, Kemijoen säännöstelyn ja maankäytön muuttamisen jälkeen syntyntä, ja kasvillisuus on kehittymässä pieneltä alueelta mahdollisesti kohti tulvametsäksi määriteltävää luontotyyppiä (kuvio 8).

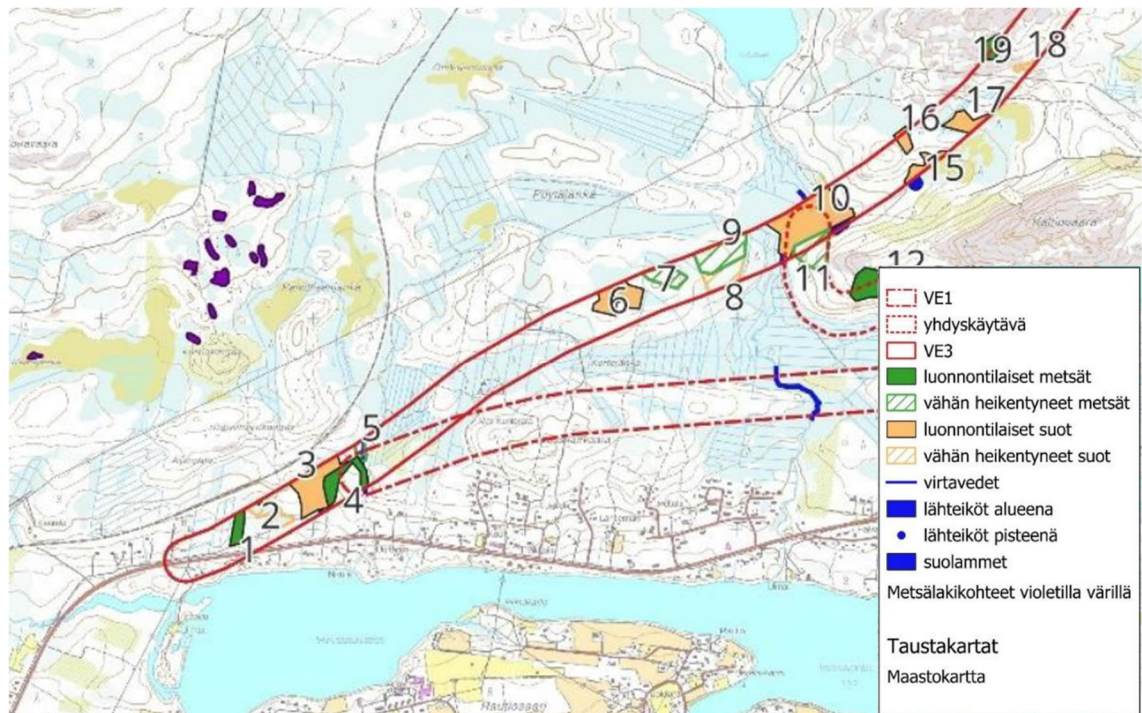
Muut kohteet

Hirvasojansuun eteläpuolella oleva metsäalue on valtaosin päätehakattua metsää. Eteläpäässä koivuvaltainen puusto on kasvanut vanhalle peltoalueelle, ja pohjoisessa vanha viljelysmaa on vasta metsittymässä. Alueen länsilaita on ollut vastikään laidunkäytössä (kuvio 2). Pohjoisreuna on puustoltaan varsin tasaikäistä, koivuvaltaista lehtimetsälaidunta, ja hakattu alue luontoarvoiltaan vähäisempää metsäistä laidunta. Etelämpänä vanhalla peltoalueella on yhä varsinaisia avoimia, laidunnettuja tuoreita niittyjä. Laidunnus on alueella kuitenkin nuorta, eikä luontotyyppi ole määriteltävissä perinnebiotooppina edustavaksi. Päivällisenojan itäpuolen metsittyneen vanhan viljelysmaan alueella on osin umpeen kasvavia, osin vielä avoimia tuoreen pienruohoniityn kuvioita (kuvio 16).

Hirvasojanmutkan pohjoispuolella olevalle maa-alueelle on läjitetty Kemijoen ruoppausmaata 2000-luvun alkupuolella. Alueelle on kehittynyt uuselin ympäristönä niittymosaiikki (kuvio 10), joka on paikoin paahteinen, paikoin rehevämpi ja reunoilta vähitellen metsittymässä. Uuselin ympäristön alueelta voidaan tunnistaa tuoreen heinäniityn, heinäkedon, pienruohokedon ja kangaskedon piirteitä. Lajistossa on tavanomaisempien piennar- ja niittylajien lisäksi mm. keltaängel-mää, karvaskallioista, käenkukkaa, pulskaneilikkaa, aho- ja keto-orvokkia ja niitymaarianheinää. Alueella esiintyy myös huomionarvoista lajistoa, mm. ketonoidanlukko, ahokissankäpälä ja laaksoarho. Puuston kasvu muuttaa edelleen alueen ominaispiirteitä, ellei kohdetta niitetä tai hoideta muuten niitty-ympäristönä.

Huomionarvoiset luontotyypit

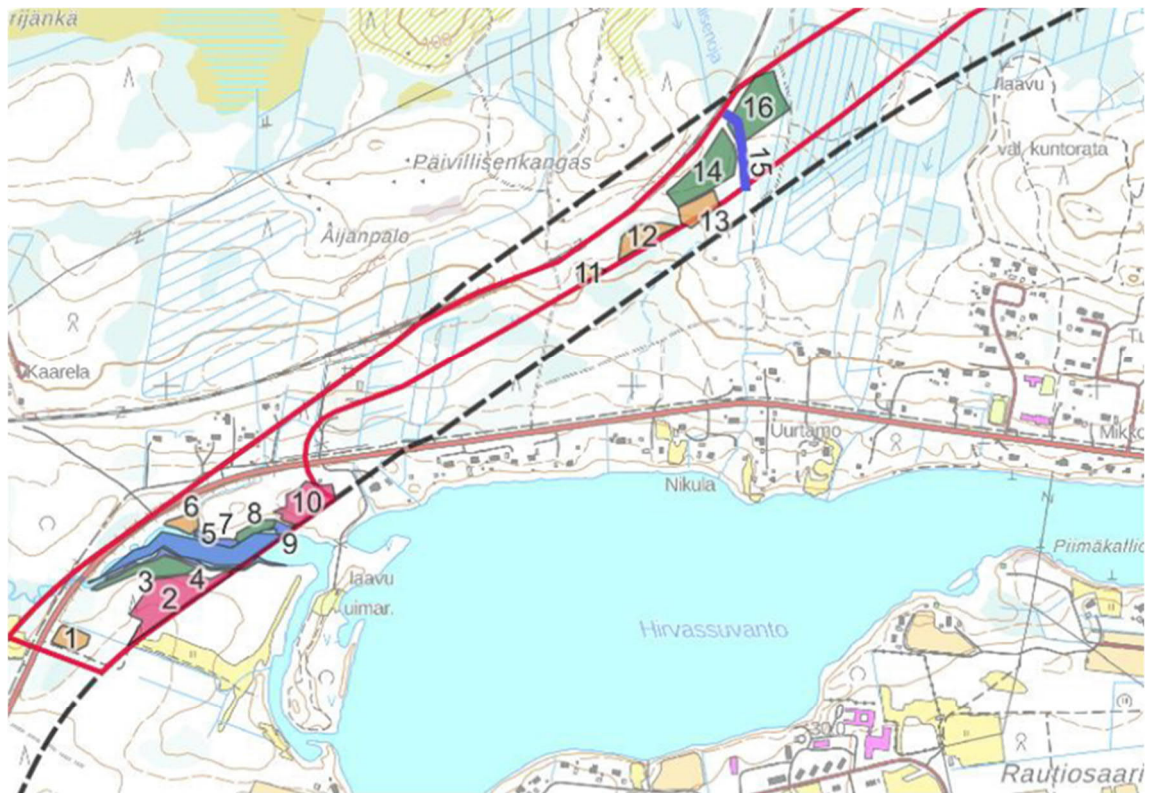
Selvitysalueen huomionarvoiset kohteet on esitetty kartalla kuvassa ja taulukossa. Kohteet on numeroitu taulukossa siten, että ne ovat yhdistettävissä taulukkoa edeltävään karttakuvaan. Luontotyyppien uhanalaisuuden arviointi on toteutettu eritellysti koko Suomelle ja Etelä-Suomelle erikseen. Selvitysalue kuuluu pääosin Etelä-Suomen uhanalaisuusluokitteluun. Tästä syystä taulukossa mainitaan luontotyypeille kaksi uhanalaisuusluokkaa: valtakunnallinen ja Etelä-Suomen luokittelun mukainen.

Maastossa huomionarvoisiksi arvioitavat kohteet

Taulukko 1. Selvitysalueen puskurivyöhykkeelle (100 m+ 100 m) sijoittuvat huomionarvoiset kohteet. LC=elinvoimainen (lajit /luontotyyppi, säilyvä), NT= silmäläpidettävä, VU=vaarantunut, EN= erittäin uhanalainen, CR=äärimmäisen uhanalainen.

Nr o	Paikka	Luontotyyppi ja uhanalaisuusluokka koko Suomi/Etelä-Suomi	Kuvaus	Luonnontilaisuus	Edustavuus
1	Päivillisenkangas metsä	Varttuneet havupuuvallatet tuoreet kankaat NT/VU	Kuusivaltainen tuore kangas. läkäs puusto, seassa mäntyä ja koivua. Aiemman hakkuun jälkiä ei juuri enää näy. Järeimmät kuuset läpimitaltaan 45 cm. Tiheää paikoin. Luontainen tilajakauma. Eri-ikäistä on. Lahopuuta paikoin kohtalaisesti. Runsaasti naavoja ja luppoja.	Luonnontilainen	Hyvä
2	Nikulan suo	Korpirämeet EN/EN, Isovarpurämeet NT/VU	Sekapuustoinen, puusto nuorehko, joitain vanhoja kääkkyrämäntyjä. Eteläosassa matalampaa hieman kitukasvuista korpirämettä (mänty, kuusi, koivu), pohjoisosassa parempikasvuista mäntyvaltaista isovarpurämettä.	Vähän heikentynyt	Hyvä
3	Nikulan metsäkortekorpi	Metsäkortekoret EN/EN	Hieno luonnontilainen kuusivaltainen metsäkortekorpi. Kuusten ikä noin 70–90 v. Seassa koivua ja mäntyä, joista vanhimmat myös samaa ikäluokkaa. Luontainen tilajakauma, maalahoja kohtuullisen hyvin. Eri-ikäistä. Pohjoisosassa pieniä kangaslaikkuja, joissa iäkkäitä mäntyjä. Hyvin käytetyn näköisiä polkuja alueella. Isoja muurahaispesiä yli 1,5 m. Pieni puro kulkee alueen läpi, tehty silta polulle puron yli.	Luonnontilainen	Hyvä
4	Nikulan lehto	Tuoreet keskiravinteiset lehdot VU/VU	Iäkkäitä kuusia, mäntyjä ja koivuja. Eri-ikäistä, paikoin tiheää. Luontainen tilajakauma, isoja muurahaispesiä, aiemman puusukupolven vanhoja mäntyjä. Käytetty polkuverkosto.	Luonnontilainen	Hyvä
5	Nikulan varttunut metsä	Varttuneet havupuuvallatet tuoreet kankaat NT/VU	Hyvin vaihtelevaa metsää. Luonnontilaisen kaltaista, eri-ikäistä, ei tuoreita käsittelyn jälkiä. Ei lahoppuujatkumoa, eikä kovin paljoa lahoppuuta.	Vähän heikentynyt	Hyvä

Selvitysalue

Tielinjaus, 200 metrin vyöhyke

Luontotyytit

Lehdot/metsät

Perinnebiotoopit

Suot

Vesistöt ja lähteet

Taulukko 2 Selvitysalueelle sijoittuvat huomionarvoiset kohteet, luontotyyppien uhanalaisuus, kuvioiden luonnontilaisuus ja edustavuus sekä arvoluokka. Luontotyyppi on esitetty sulkeissa, mikäli kohde edustaa sitä vain osittain.

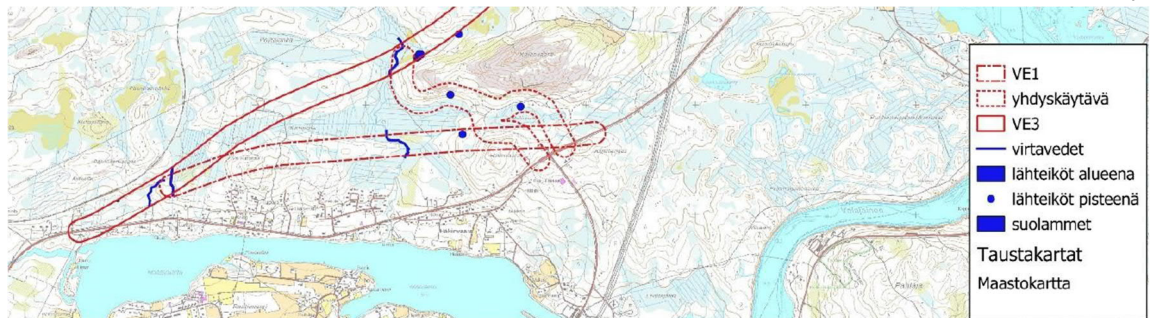
Nr o	Alue	Luontotyyppi ja uhanalaisuusluokka, koko Suomi/Etelä- Suomi	Kuvaus	Luonnon- tilaisuus	Edusta- vuus	Arvo- luok- ka
1	Hirvasoja, etelä	Metsäkortekorvet EN/EN	Tiheä, nuorehko-varttunut kuusivaltainen korpikuvio, metsäkortetta paikoin runsaasti. Jonkin verran lahoppuuta. Ei näy selviä metsänkäsittelyn jälkiä.	Vähän heikentynyt	Kohtalainen	4
2	Hirvasoja, etelä	(Lehtimetsälaitumet CR/CR, Tuoret heinäniityt CR/CR)	Laaja alue, jota käytetty metsälaitumena. Kaakossa ja idässä vanhaa niittyä. Keskellä laidunkäyttöön otettua hakkuualueita, pohjoisosassa pellosta metsittynyttä, koivuvaltaista lehtomaisen kankaan metsälaidunta. Laidunnus ei vanhaa perua, vaikuttaa kuvion luonnontilaisuuteen ja edustavuuteen.	Heikentynyt	Kohtalainen	4
3	Hirvasoja, etelä	Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat NT/NT	Kuusivaltainen, sekapuustoinen metsäkaistale. Eri-ikäisyyttä, myös joitain vanhoja puita alueella. Rannan läheisyys näkyy, soistumista (mm. korpikarhunsammalta paikoin). Hakkuu toisella puolella aiheuttaa reunavaikutusta, kulumista kulkuran alueella.	Vähän heikentynyt	Kohtalainen	4
4	Hirvasoja, etelä	Jokien rantapensaikot LC/LC	Pajukkoinen rantavalli, joka jää tulvan alle keväisin, NT-lajin esiintymispaikka, ennalta tunnetut luontoarvot. Paikoin kapeampi, paikoin leveämpi luhtainen vyöhyke sen takana. Paikoin kosteampia painanteita. Metsän puolella kapeasti myös tulvaniityn ja lehdon lajistoa.	Vähän heikentynyt	Hyvä	3
5	Hirvasoja	(Pienet havumetsävyöhykkeen joet VU/EN)	Kemijoen sivuvesistöön kuuluva Hirvasojan suun allas. Nykyinen, paikoin n. 40 m leveä uoma syntynyt Kemijoen voimalarakentamisen seurauksena. Tulvavaikutusta, rantojen luontotyyppit osin tulvarantoja.	Vähän heikentynyt	Hyvä	4

6	Hirvasoja, pohjoinen	Koivuluhat DD/DD, Jokien rantapensaikat, LC/LC, Avoluhat LC/LC	Ranta-alueen tulvavaikutteinen alue, mosaiikkimainen. Pajukkoisen rantavallin takana saraista ja ruohoista tulvaniittyä, paikoin tiheähköä koivikkoa. Juolasaraa, mätäsaraa, vesialueen lähellä vesisaraa. Mm. mesimarjaa, mesiangervoa, kortteita, rantatädykettä, niittyleinikkiä, kulleroa, terttualpia.	Luonnon-tilainen	Hyvä	4
7	Hirvasoja, pohjoinen	Järvien ja jokien suursaraikat DD/DD, Pajuluhat LC/LC, Jokien rantapensaikat LC/LC, Kosteat runsasravinteiset lehdot VU/VU	Tulvaranta, vyöhykkeinen/mosaiikkimainen. Penger joen puolella, jonka takana vesisarainen tulva-alue, rantapajukkoa ennen kivennäismaata. Ranta lehtomaista: mm. harmaaleppää, pajuja, koivua, mesimarjaa, mesiangervoa.	Luonnon-tilainen	Hyvä	3
8	Hirvasoja, pohjoinen	Jokien rantapensaikat LC/LC, (Sisämaan tulvametsät VU/EN,) Kosteat runsasravinteiset lehdot VU/VU	Tulvavaikutus selvä. Vyöhykkeinen kuvio: rantavalli, osin rantapensaikkaa, koivu/pajuluhtaa, osin jo lehdon omaista kasvillisuutta rinnettä kohti. Tiivistä nuorta koivikkoa ja pajukkoa paikoin, runkojen tyvillä tulvasammallajistoa, pohjakerros paikoin paljasta, harvassa palmusammalta ja ruohoja, kuten kulleroa. Paikoin saramättäitä. Rinteen puolella rehevää ruohoa, pohjavesivaikutusta ja runsas lehvasammallajisto paikoin. Laaksoarhoesiintymä (RL, DIR).	Luonnon-tilainen	Hyvä	1
9	Hirvasoja, pohjoinen	Jokien rantapensaikat LC/LC, Järvien ja jokien suursaraikat DD/DD, Kosteat runsasravinteiset lehdot VU/VU	Vesisarainen ojansuu, muuttuu pajuvaltaiseksi rantapensaikoksi, rinnettä kohti enemmän lehdon piirteitä.	Vähän heikentynyt	Hyvä	3
10	Hirvasoja, pohjoinen	(Karut pienruohokedot CR/CR, Heinäkedit CR/CR, Kangaskedit CR/CR)	Uuselin ympäristönä syntyneitä tuoreen heinäniityn, heinäkedon, pienruohokedon ja kangaskedon kaltaista mosaiikkia. Ruoppausaineksen levitysalue, joka muuttunut kuivaksi, vähitellen reuna-alueilta metsittyväksi niityksi, jonka lajisto on kokoelma siemenpankin rantalajistoa sekä piennar- ja niittylajeja, myös NT-lajeja.	Vähän heikentynyt	Kohtalainen	4

11	Päivällisen-kangas, etelä	Korpirämeet EN/EN	Kivennäismaa soistuu etelää kohti. Nuortavarttunutta sekapuustoa, pajuja. Mättäillä puolukkaa, paikoin juolukkaa, hillaa, järvikortetta, suokortetta. Etelää kohti korpisuus lisääntyy.	Heikentynyt	Kohtalainen	4
12	Päivällisen-kangas, etelä	Korpirämeet EN/EN	Paikoin isovarpurämeen piirteitä, paikoin rehevämpää ja myös korpimaisuutta. Kitukasvuinen mänty valtapuu, myös kitukasvuista kuusta, suo- ja metsävarpuja kenttäkerroksessa, pallosaraa.	Luonnon-tilainen	Hyvä	3
13	Päivällisen-kangas, etelä	Kangasrämeet VU/EN	Rinteen keskivaiheilla kangas vaihtuu rämemäisemmäksi, mäntyä alkaa esiintyä, lajistossa mm. suopursua, mustikka runsas, varvikkorahkasammalta.	Vähän heikentynyt	Hyvä	3
14	Päivällisen-kangas, etelä	Varttuneet havupuuvaltais et tuoreet kankaat NT/VU	Kuusivaltainen tuore kangas, soistumista etelää kohti. Mustikkavaltainen, lajistossa mm. kerrossammal, kynsisammalia, pallosaraa, pihlajan taimia. Puusto erikäs rakenteinen, myös vanhempia puita. Jonkin verran lahoppua, pötkelöitä, kaatunutta puuta.	Vähän heikentynyt	Kohtalainen	4
15	Päivällisen-oja	Havumetsävyöhykkeen latvapurot NT/VU	Päivällisenoja; leveys noin 1–1,5 m. Uomaa suoritettu aikaan. Kivikkoinen pohja, kirkasvetinen, uomassa kaatunutta puuta. Rannat tällä kohtaa lehtomaista kangasta, joka vaihtuu nopeasti tuoreeksi kankaaksi.	Vähän heikentynyt	Kohtalainen	3
16	Päivällisen-kangas, kaakko	Varttuneet havupuuvaltais et lehtomaiset kankaat NT/NT, (Tuoreet pienruuhoniityt CR/CR)	Vanha metsittynyt pelto, jossa vahoja kuivia sarkaojia. Paikoin pelkkää koivikkoa, paikoin kuusikkoa. Kaatunutta lahoavaa puuta, vanhoja pötkelöitä. Niittytaikkuja aukkopaikoissa, kenttäkerroksessa myös muuten paikoin runsaasti ruohoja, mm. suo- orvokkia, korpiorvokkia, mesimarjaa, oravanmarjaa, puna-ailakkia, metsätähteä, huopaohdaketta. Ei edusta yhtä luontotyyppiä, monimuotoisuutta tukeva kohde.	Vähän heikentynyt	Hyvä	4

Suot ja pienvedet

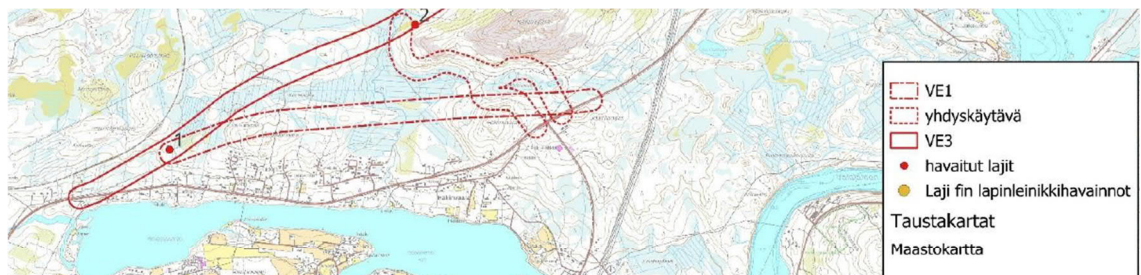
Suoluontotyyppien lisäksi selvitysalueella on kohtalaisen runsaasti huomionarvoisia vesiluontotyypppejä. Suurin osa näistä on lähteikköjä. Lähteiköt ovat koko Suomen tasolla määritelty vaarantuneiksi (VU) ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi (EN). Lähteiden luonnontilan heikentäminen on kielletty vesilailla. Lähteikköjen lisäksi alueelta rajattiin kuusi pientä luonnontilaisen kaltaista puroa. Pieniä lähdepuroja sisältyy pienien soiden rajauksiin. Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujot ovat koko Suomessa määritetty vaarantuneiksi (VU) ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi (EN), kun taas havumetsävyöhykkeen latvapurot ovat koko Suomessa silmälläpidettäviä (NT) ja Etelä-Suomessa vaarantuneita (VU).

Huomionarvoiset vesiluontotyytit selvitysalueella.

3.2.2 Uhanalainen ja alueellisesti merkittävä lajisto

Ennen luontoselvitysten maastokäyntejä tilattiin tiedot uhanalaisista ja rauhoitetuista lajeista Suomen Lajitietokeskuksesta (aineistopyyntö 6.5.2024). Suomen Lajitietokeskuksen aineistoissa oli tietoja Tuomivaaran itäpuolella rauhoitetusta direktiivilajista, lapinleinikistä, tutkitulla selvitysalueella ja alueella tehtiin myös lisähavaintoja lajista. Lapinleinikkiä havaittiin selvitysalueella lisäksi pieni kasvusto Kalliovaaran länsipuolella tihkupinnalla sekä useita eri kokoisia kasvustoja Eteläkankaan eteläpuoleisella korpisella suoalueella. Yksi havainto tehtiin alueellisesti uhanalaisesta, rauhoitetusta keltakurjenmiekkasta Päivillisenojan läheisyydestä, mutta ei ole varmaa onko kasvusto luontainen vai istutettu. Lähellä sijaitti rakennuksia, joita ei näy maastokartalla.

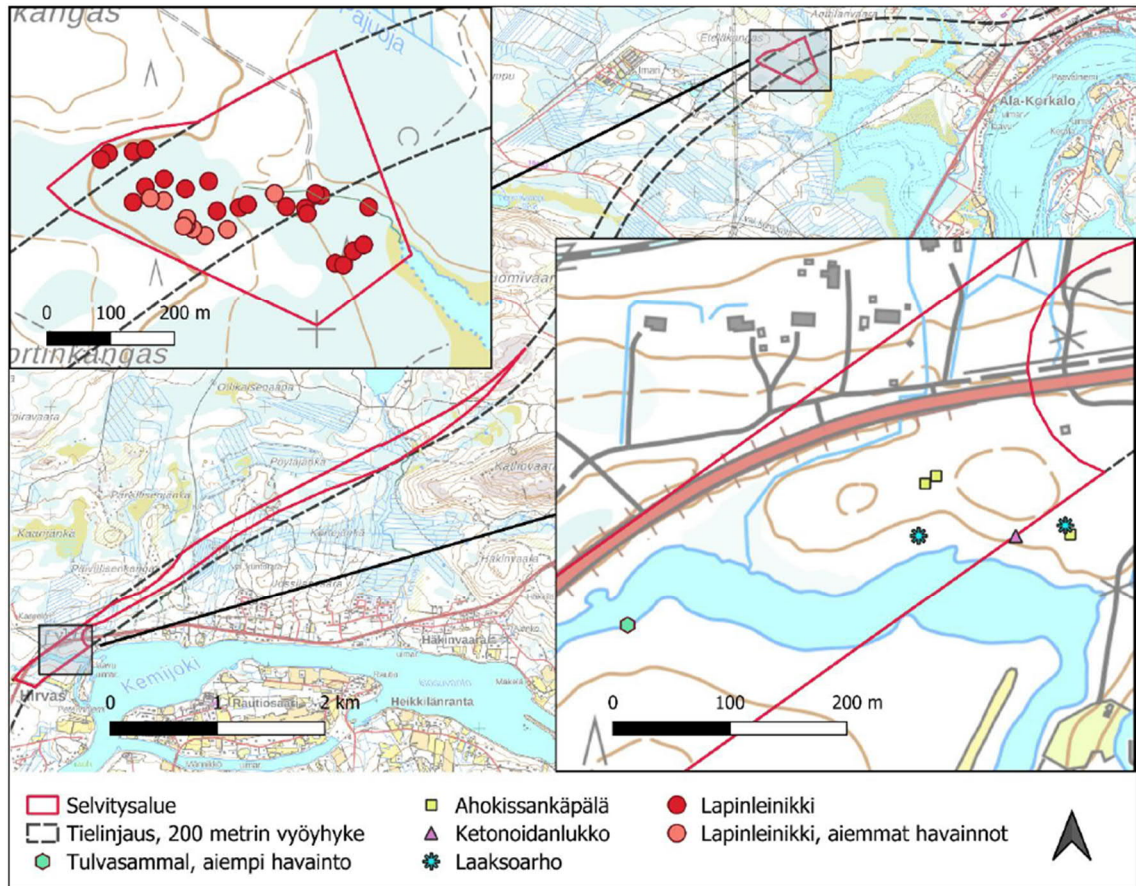

Nro	Paikka	Laji	Uhanalaisuusluokka	Määrä kpl	Kuvaus
1	Nikula n	Keltakurjenmiekk a	LC, alueellisesti uhanalainen	10	Kuivan puron päässä, onkohan viereisen rakennuksen omistaja istuttanut vai luontainen.

Hirvasojansuun etelärannan rantapajukosta tunnetaan aiempi havainto tulvasammalesta, joka on silmälläpidettävä (NT) laji.

Hirvasojansuun pohjoisrannalla tulvavyöhykkeen ylärajassa havaittiin silmälläpidettävän (NT), rauhoitetun ja luontodirektiivin liitteen IV b lajeihin kuuluvan laaksoarhon esiintymä (Kuva 4.20). Laaksoarhoa esiintyi muutaman neliömetrin laajuisena kasvustona myös yläpuolisen kedon itälaidassa linjauksen alueen ulkopuolella.

Hirvasojansuun pohjoispuolen uuselinympäristönä syntyneen niittyalueen kuivemmalla länsilaidalla havaittiin useita silmälläpidettävän (NT) ahokissankäpälän kasvustoja. Kasvustot sijaitsivat varttuvien mäntyjen välissä ja varjostus voi tulevaisuudessa heikentää esiintymien laatua. Saman niittyalueen etelälaidassa esiintyi myös silmälläpidettävää (NT) ketonoidanlukkoa.

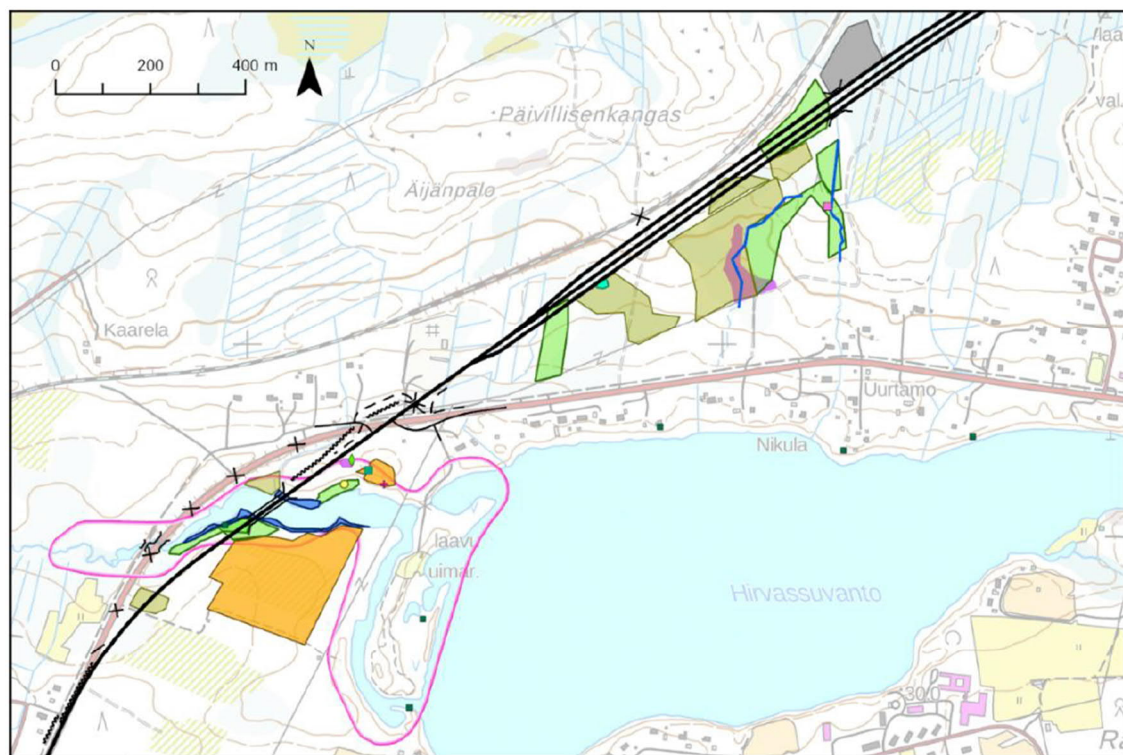
Linjaukselle sijoittuvat huomionarvoiset lajihavainnot. Lajiesiintymät keskittyvät selvitysalueen eteläpäähän Hirvasojan suun alueelle sekä Eteläkankaan eteläpuoliselle korpialueelle.

Laaksoarhon (NT, DIR, RL) esiintymä Hirvasojanmutkan pohjoispuolella.

Ketonoidanlukko (NT, vasen) ja ahokissankäpäle (NT, oikea) Hirvasojanmutkan pohjoispuolen uuselinympäristönä syntyneellä niittyalueella.

■ Luonnonsuojelukohde (Yleiskaavat)	■ Keltakurjenmiekka	Luontotyyppikuviot	
◆ Ahokissankäpäle	— Virtavedet		■ Lehdot/metsät
◆ Ahonoidanlukko	■ Suolampi		■ Muu
■ Keltaängelmä	— Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (Yleiskaavat)		■ Perinnebiotoopit
✱ Ketonoidanlukko	■ Arvokas metsäkuvio		■ Suot
○ Laaksoarho			■ Vesistöt ja lähteet

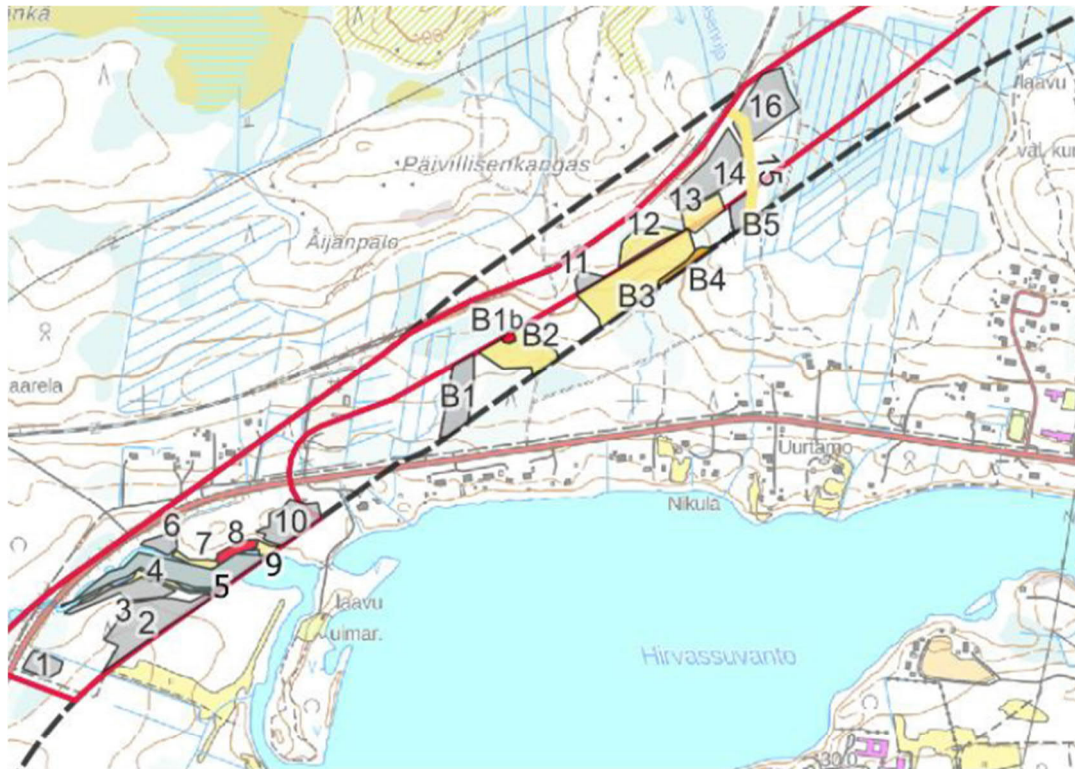
Arvottaminen

Selvitysalueen kohteiden arvoluokitus on esitetty taulukossa 2 kuvioiden kuvauksen yhteydessä (Taulukko 2). Korkeimpaan arvoluokkaan 1 nousi tämän selvityksen kohteista kaksi: laaksoarhon (NT, RL, DIR) esiintymisalue Hirvasojanmutkan pohjoispuolella ja lapinleinikin (RL, DIR) elinympäristöiksi rajattu luontotyyppikuvio Eteläkankaan alueella. Muut selvitysalueen kuviot kuuluvat pääsääntöisesti monimuotoisuutta tukeviin tai turvaaviin kohteisiin, arvoluokkaan 3 (uhanalaiset luontotyypit) tai arvoluokkaan 4 (silmläpidettävät ja alueellisesti uhanalaiset luontotyypit).

Lisäksi muutama luontotyyppikuvioiden muodostama kokonaisuus on rajattu osin uhanalaisuusluokitusta ja kuvioiden edustavuutta korkeampaan arvoluokkaan.

Päivällisenkankaan ja radan eteläpuolisen alueen metsä- ja suokokonaisuus on sijoitettu kokonaisuutena pääosin arvoluokkaan 3.

Hirvasojan ympäristön alueen arvot ovat tulvarantojen luontotyyppien ja lajiston muodostamassa kokonaisuudessa. Tulvavaikutteisen ranta-alueen jatkumona on uoman pohjoispuolen uusympäristönä syntynyt niittymosaikki sekä eteläpuolella vasta laidunkäytössä olleet metsä- ja niittyalueet, jotka täydentävät huomionarvoista kokonaisuutta. Laaksoarhon esiintymää lukuun ottamatta kuviot on sijoitettu monimuotoisuutta tukevaan arvoluokkaan 4.

 Selvitysalue
 Tielinjaus, 200 metrin vyöhyke

Arvoluokitus

1
 2
 3
 4

Taulukko 3 Vuoden 2024 raportin nykyiselle linjaukselle sijoittuvat kohteet ja niiden arvoluokitus. Kuvionumeron edessä on B erotuksena tämän vuoden kuvioinnista. Alue on nimetty vuoden 2024 ja vuoden 2025 raportteja mukaillen. Luontotyyppin yhteydessä on esitetty muut arvoluokkaan vaikuttavat huomiot. Kuviodien tarkemmat kuvaukset löytyvät selvitysraportista (Sitowise 2024).

Nro	Alue	Luontotyyppi ja uhanalaisuusluokka koko Suomi/Etelä-Suomi	Luonnon-tilaisuus	Edus-tavuus	Arv o-luo kka
B1	Päivällisenkangas, etelä	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat NT/VU	Luonnon-tilainen	Hyvä	4
B1b	Päivällisenkangas, etelä	Suolammet NT/VU (VL)	Luonnon-tilainen	Hyvä	1
B2	Päivällisenkangas, etelä - Nikula, pohjoinen	Korpirämeet EN/EN, Isovarpurämeet NT/VU	Vähän heikentynyt	Hyvä	3
B3	Päivällisenkangas, etelä - Nikula, pohjoinen	Metsäkortekorvet EN/EN	Luonnon-tilainen	Hyvä	3
B4	Päivällisenkangas, etelä - Nikula, pohjoinen	Tuoreet keskiravinteiset lehdot VU/VU; Havumetsävyöhykkeen latvapurot NT/VU	Luonnon-tilainen	Hyvä	3
B5	Päivällisenkangas, etelä - Nikula, pohjoinen	Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat NT/VU	Vähän heikentynyt	Hyvä	4
B6	Pöytäjäkä, etelä - Kortejäkä, pohjoinen	Korpirämeet EN/EN, Pallosararäme NT/VU	Luonnon-tilainen	Hyvä	3

Yhteenveto alueen kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksestä

Selvitysalueen metsät ovat pääasiassa mäntyvaltaista tuoretta tai kuivahkoa kangasta. Suurelta osin alueen metsät ovat yksipuolisia talousmetsiä, mutta Päivällisenkankaan eteläosan rakenteiltaan vaihteleva kangasmetsätyyppien ja puustoisten suokuvioiden muodostama kokonaisuus on alueen metsäisistä kohteista arvokkaimpia.

Muita monimuotoisuuden kannalta olennaisia alueita ovat valtakunnallisella tasolla uhanalaisiin luontotyyppeihin lukeutuvat purouomat. Tuomioja ympäristöineen muodostaa lisäksi arvokkaan suoaluekokonaisuuden. Ympäristössä on ojituksia, mutta luhtaisen korpialueen ominaispiirteet ovat säilyneet alueella hyvin.

Hirvasojansuu tulvarantoineen on jo aiemmin tunnistettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi. Hirvasojansuun pohjoisrannan laaksoarhon esiintymillä on myös lainsäädännön turva, ja elinympäristön heikentämiseen johtaviin toimiin on haettava poikkeuslupa. Linjauksen ulkopuolinen esiintymä on kasvupaikkana epätyypillisempi, mutta kasvusto oli kohteessa runsas ja myös se on huomioitava rakennustoiminnan suunnittelussa. Samalla uuelinympäristönä syntyneellä niittyalueella esiintyi myös ketonoidanlukkua ja ahokissankäpälää, jotka ovat uhanalaisuusluokitukseltaan silmälläpidettäviä.

Selvityksen tulosten perusteella voidaan antaa seuraavia suosituksia:

- Monimuotoisuutta tukevat ja turvaavat uhanalaiset ja silmälläpidettävät suo- ja metsätyyppikuviot ja tunnistetut luontotyyppien muodostamat arvokkaat kokonaisuudet olisi hyvä huomioida suunnittelussa.
- Vuoden 2024 selvityksessä rajatut pienvesikohteet ja linjaukselle sijoittuvat luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset uomat on huomioitava suunnittelussa.
- Silmälläpidettävien (NT) ahokissankäpälän ja ketonoidanlukon esiintymiä Hirvasojanmutkan pohjoispuolella olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan säästää. Samoin säästettäväksi suositellaan aiemmin tunnistettua tulvasammalen (NT) esiintymää Hirvasojanmutkan eteläpuolella.
- Lapinleinikkiä esiintyy kahdella alueella linjauksen alueella. Lapinleinikki on luontodirektiivin liitteen IV laji ja koko Suomessa rauhoitettu (LSA 521/2021), ja lajin esiintymisympäristöt tulee säästää. Mikäli esiintymän alueelle toteutetaan rakentamista tai rakentaminen etäämmälle muuttaa kasvuympäristö kosteus- ja muita ominaispiirteitä, sitä varten on haettava poikkeuslupaa.
- Laaksoarhoa esiintyi Hirvasojanmutkan pohjoispuolella selvitysalueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Laaksoarho on silmälläpidettävä (NT), luontodirektiivin liitteen IV laji ja koko Suomessa rauhoitettu (LSA 521/2021). Esiintymät tulee säästää, tai mikäli esiintymän alueelle toteutetaan rakentamista tai rakentaminen etäämmälle muuttaa kasvuympäristö ominaispiirteitä, sitä varten on haettava poikkeuslupaa.

3.2.3 Linnusto ja eläimistö

Pesimälinnusto

Kaavamuutosalueelle sijoittuu pääasiassa havumetsien lajistolle soveliaita elinympäristöjä. Alueen metsäisiä elinympäristöjä monipuolistaa lähialueen peltoseudut Peterinniemessä sekä Hirvasojan alue. Selvitysalueen eteläosa on lehtomaisten kankaiden soistumien aluetta, jossa esiintyy enemmän tuomea ja muuta lehtipuustoa. Kuivahkojen, harvennushakattujen kangasmetsien lajistossa heinäkuun alun inventointiaikana havaittiin ainakin leppälintu, metsäkirvinen ja harmaasieppo. Puronvarsikorpien alueella, missä lahoppuustoa ja monimuotoisempaa puustoa esiintyy, havaittiin hömötiainen ja töyhtötiainen. Alueella pesii yhden keskikesän päivän inventointien perusteella myös todennäköisesti (varoitteleva, poikue) mustarastas, laulurastas, punakylkirastas, järri-peippo, peippo, pajulintu, tiltalti, punarinta, pohjansirkku, urpiainen, taivaanvuohi sekä tilhi.

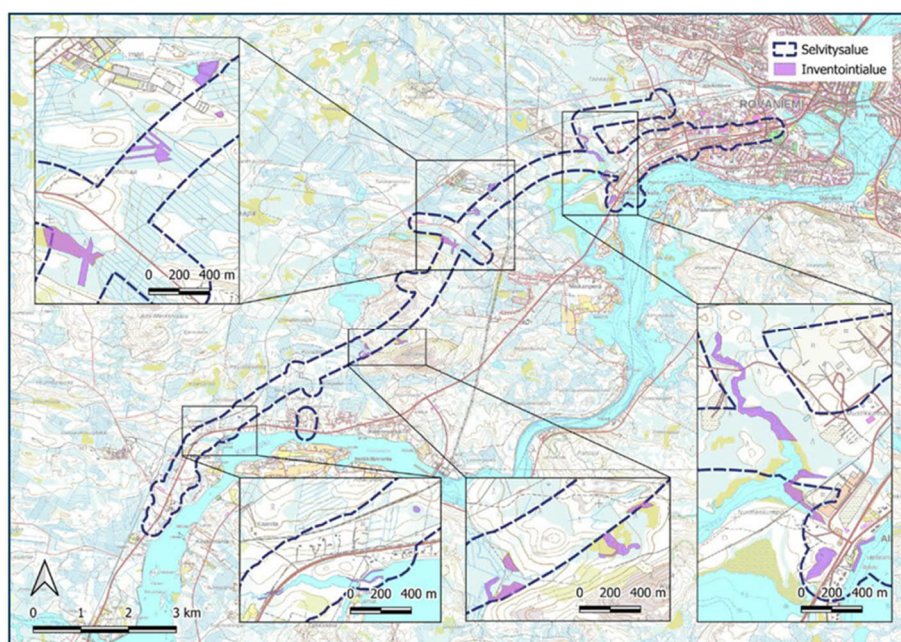
Lähimmät tiedossa olevat Metsähallituksen vastuupetolintujen reviirit (Lajitietokeskus / 2022) sijaitsevat siinä määrin etäällä selvitysalueesta, jotta häiriön mahdollisuutta ei tarvitse alueen maankäytön suunnittelun kannalta tarkastella.

Eläimistö ja EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajisto

Kaava-alueen eläimistö koostuu todennäköisimmin Metsä-Lapin metsätalousvaltaisille alueille ja havumetsäympäristölle tavanomaisesta ja alueellisesti yleisestä nisäkäslajistosta.

Eu:n luontodirektiivin liitteen IV a lajiston osalta kaavamuutosalue on havupuuvaltaista rinnemetsää, eikä sillä esiinny viitasammakon tai saukon potentiaalista elinympäristöä. Alueelle laadittiin viitasammakkoselvitys 2025. Hirvasojan alue oli yksi inventointikohteista.

Inventointien aikana selvitysalueelta ei löydetty lainkaan viitasammakoiden lisääntymispaikkoja. Myöskään mätimunia ei havaittu.

Viitasammakkoselvityksen inventointialueet

Lepakoiden elinympäristöinä selvitysalue on myös pääosin epäedullista. Alueelle ei sijoitu vanhempaa rakennuskantaa, merkittävässä määrin kolopuita tai rakkakivikkoa, joissa olisi lepakoille potentiaalista päivälepopaikkaa tai mahdollista talvehtimispaikkaa. Selvitysalueen elinympäristöpotentiaali direktiivilajistolle on näin ollen hyvin vähäinen. Lepakkoselvitys laadittiin 2024.

Muu huomionarvoinen eläimistö

Luonnonvarakeskuksen Luonnonvaratieto-palvelun mukaan alueen hirvitiheys vaihtelee 1,92 yksilöstä 2,46 yksilöön 1000 hehtaaria eli 10 km² kohden tiheyden koillisesta lounaaseen (Kuva 5.46) (Luonnonvarakeskus 2025a). Vaikutuksia hirviin ja muuhun riistalajistoon on arvioitu tarkemmin erillisessä riistaselvityksessä (Sitowise 2025b). Nykyisellä valtatie 4 tieosuudella, jolla riista-aitaa ei ole, hirvieläin- ja muiden eläinonnettomuuksien vuosittaiset onnettomuusmäärät ovat verraten alhaisia. Uudelle valtatie 4 tieosuudelle on suunniteltu riista-aita rakennettavaksi. Riista-aitojen myötä hirvieläinonnettomuudet vähenevät merkittävästi.

3.3 Rakennettu ympäristö

Muutosaluetta hallitsee sen halkaiseva valtatie 4. Valtatien varteen on nauhamaisesti muodostunut asutusta. Uutta rakentamista ei muutosalueelle Hirvaan osayleiskaavassa ole osoitettu. Alueella läheisyydessä sijaitsee hotelli Metsähirvas, josta on kasvanut merkittävä matkailukeskittymä. Metsähirvaan alueen vanhaa rakennuskantaa on yleiskaavalla pyritty suojelemaan. Alueelta on yhtenäinen kevyenliikenteen verkosto kaupungin keskustaan ja etelään suuntaan aina Koivuun asti.

3.3.1 Yhdyskuntarakenne

Toteutuessaan kaavahanke edelleen vankistaa Hirvaan kylän mainetta kasvava ja yhteisöllisenä asuinalueena. Valtatien parantaminen ja siirto uuteen maastokäytävään parantaa liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta alueella.

Alue kuuluu vesihuollon toiminta-alueeseen.

3.3.2 Liikenne

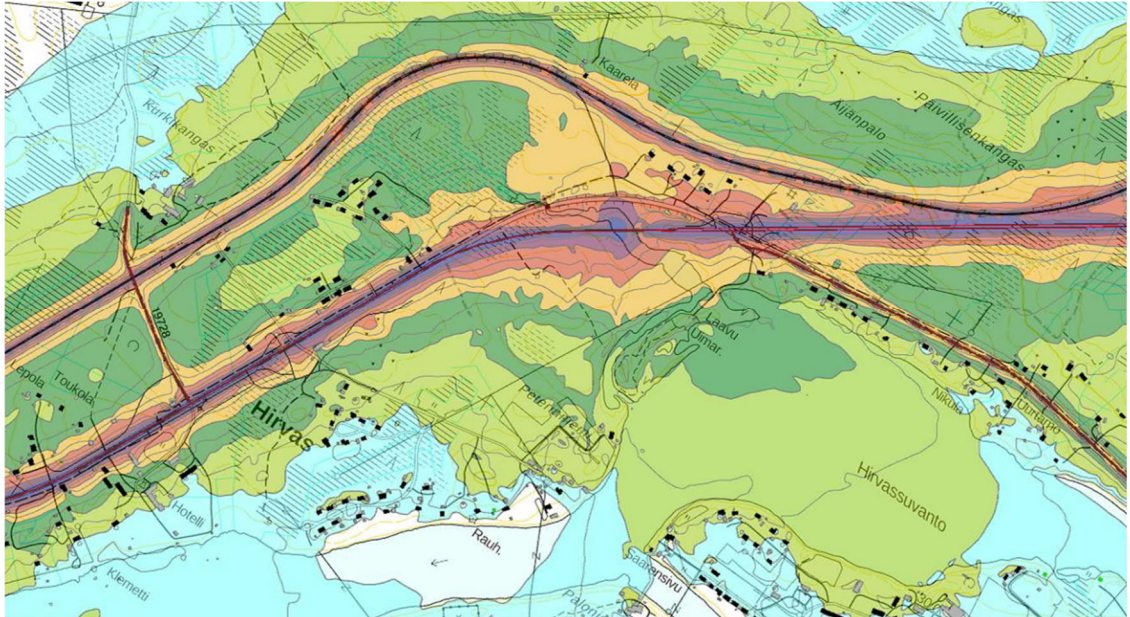
Valtatie 4 siirtyy uuteen maastokäytävään ja vanha valtatie Hirvaan kohdalla jää ns. seututieksi. Valtatien parantamishanke aiheuttaa joitain muutoksia alueen yksityisteiden liittymiseen valtatiehen. Suoria liittymiä valtatiehen pyritään vähentämään ja kokoamaan niitä uusien yhdysteiden kautta laajemmalla alueella.

3.3.3 Liikennemelu

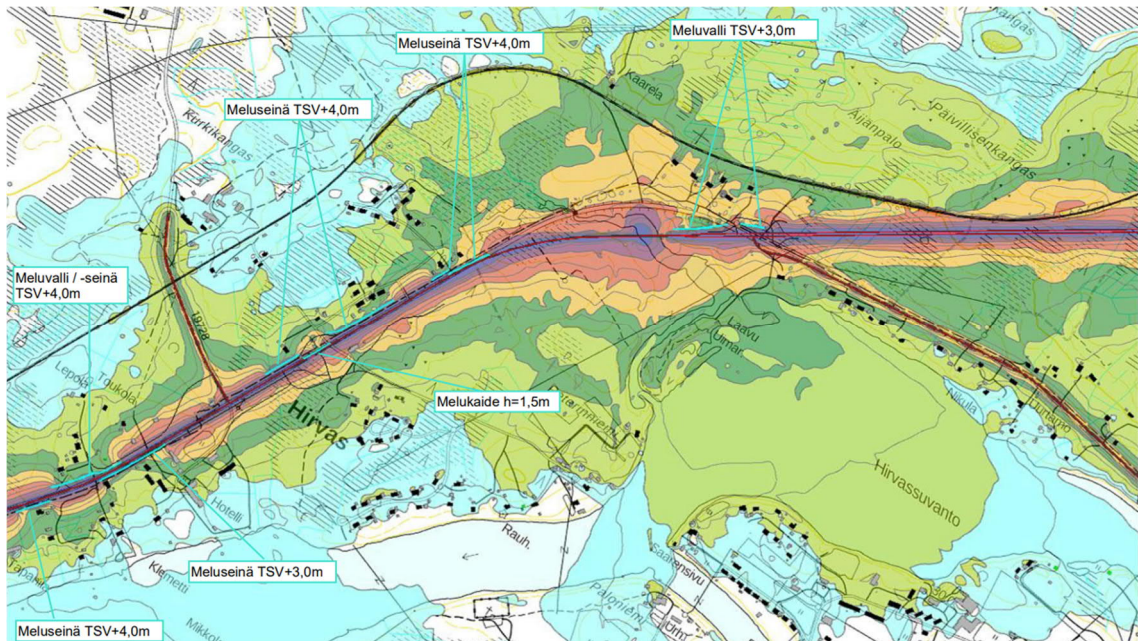
Liikennemelua arvioidaan desibeleinä (dB) A-taajuuspainotetun keskiäänitason (LAeq) perusteella. A-painotus huomioi ihmisen kuuloaistin erilaisen herkkyyden eri korkuisille äänille. Keskiäänitaso tarkoittaa pitkän ajan keskiarvoa eli ekvivalenttitasoa.

Melusta aiheutuvan haitan arvioinnin lähtökohtana ovat Valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (nro 993 29.10.1992) mukaiset melutason ohjearvot. Ohjearvot on annettu erikseen päiväajalle (klo 7–22) ja yöajalle (klo 22–7) sekä ulko- että sisätiloihin. Ulkotilojen ohjearvot on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko).

Ohjeavrot ulkona	Päivällä (klo 7-22)	Yöllä (klo 22-7)
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet ja loma-asumiseen käytettävät alueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Uudet asumiseen käytettävät alueet	55 dB	45 dB
Loma-asumiseen käytettävät alueet, leirintäalueet ja virkistysalueet taajamien ulkopuolella sekä luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB *)

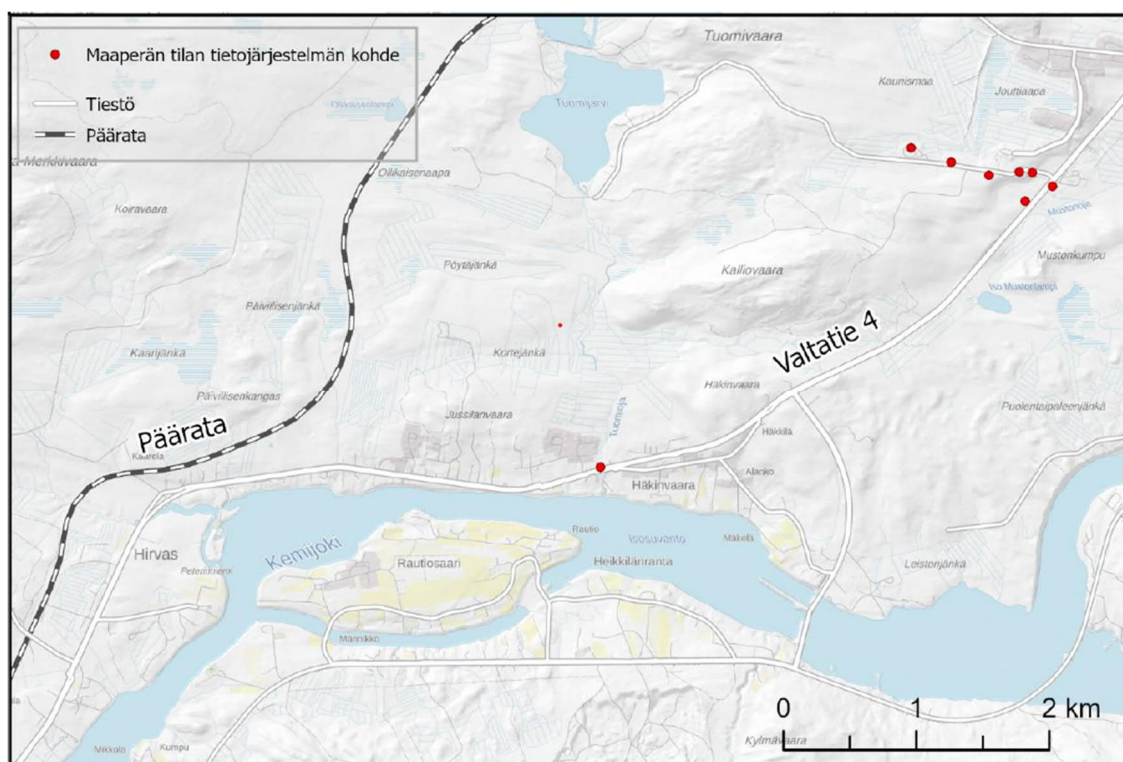
Ennuste suunnitelmaratkaisulla tie- ja junaliikenne päivä

Ennuste suunnitelma ja suojausratkaisulla tieliikenne päivä

3.3.4 Pilaantuneet maat

Pilaantuneiden maa-alueiden selvittämisessä käytettiin lähtötietona maaperän tilan tietojärjestelmän (MATTI) merkintöjä (SYKE 2024a). Maaperän tilan tietojärjestelmä on ympäristöhallinnon ylläpitämä tietokanta, johon kootaan tietoja maaperän tunnetusta tai mahdollisesta pilaantuneisuudesta. Tietokannassa kohteet on sijoitettu pistetietoina kiinteistöille, joilla on käytetty haitallisia aineita, tai joiden maaperän tiedetään olevan pilaantunut. Kaava-alueelle ei sijoitu PIMA alueita tai kohteita.

Maaperän tilan tietojärjestelmän kohteet valtatie 4 nykytilassa (MML 2024, SYKE 2024a).

3.3.5 Tulva-alueet

Valtatien linjaus on tulvariskialueella Hirvasojan ja Kuolajoen kohdalla. Kemi-joen padot vaikuttavat veden pinnankorkeuksiin. Harvinaisen tulvan aikaan, jolla on 1 % vuotuinen todennäköisyys, vedenpinta nousee erityisesti Kuolajoen kohdalla laajalta alueelta, myös Kuolajoen eritasoliittymän alueelle. Hirvasojan kohdalla tulva-alue on suppeampi, mutta vedenpinnan nousu on suurempi. Siltojen mitoituksessa, kuten sillan kannen korkeudessa sekä rannan rakenteissa, on huomioitu tulvat ja ne tulee huomioida myös tarkemmassa suunnittelussa. Tulvariskin osalta on myös huomioitava ilmastomuutoksen vaikutukset sademääriin ja tulviin.

3.3.6 Tekninen huolto

Alueen vesihuollosta vastaa Napapiirin Energia ja Vesi Oy. Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittämisen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Mikäli yleiskaavan perusteella

myönnettyjen rakennuslupien seurauksena hulevesien johtamisesta maantien sivuojaan aiheutuu haittaa maantien kunnossapidolle tai tien rakenteille, on kiinteistön omistaja velvollinen kustannuksellaan poistamaan aiheutunut haitta.

Sähkönjakeluverkosto alueella on valmiina ja sähkönjakelusta vastaa Rovakaira Oy. Alue on keskitetyn jätehuollon piirissä.

3.3.7 Muinaisjäännökset

Kaavamuutosalueella ei sijaitse muinaismuistolain mukaisia kiinteitä muinaisjäännöksiä.

3.4 Suunnittelutilanne

3.4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Hirvaan osayleiskaavamuutosta koskevista valtioneuvoston päätöksen 14.12.2017 mukaisista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista konkretisoituu kohdat:

3.1, toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen.

- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

3.2, tehokas liikennejärjestelmä.

- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.
- Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet.

3.3, terveellinen ja turvallinen elinympäristö.

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä, ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

3.4, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

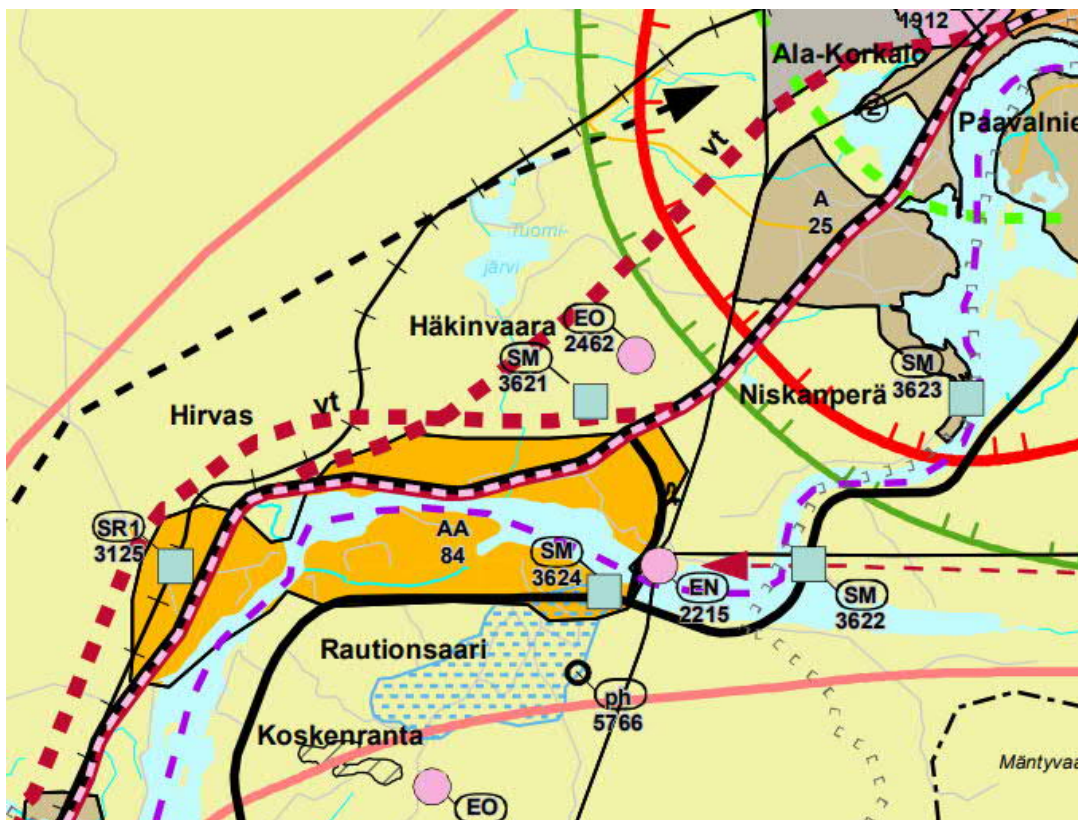
3.4.2 Muutosaluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Maakuntakaava

Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava

Lapin liiton hallitus hyväksyi 25.4.2022 kokouksessa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakunta-kaavaehdotuksen ja päätti esittää Lapin liiton valtuustolle maakunta-kaavan hyväksymistä. Lapin liiton valtuusto hyväksyi kaavan 16.5.2022. Lapin liiton hallitus määräsi 29.8.2022 kokouksessa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan tulemaan voimaan. Kaava kuulutettiin voimaan 21.9.2022.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus kumosi päätöksellään 3.12.2024 maakuntavaltuuston kaavan hyväksymispäätöksen tuulivoimaloiden alueiden tv 2316 ja tv 2307, tuulivoimapotentialialaisen alueen tv1 2396 ja kaivosalueen EK 1914 sekä Kalliosalmen ja Kemijärven välille osoitetun ohjeellisen/vaihtoehtoisen -valtatien linjauksen osalta. Hallinto-oikeuden päätöksestä on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Kuva 1. Ote Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavasta.

Maakuntakaavaehdotuksessa yleiskaavan muutosalue sijoittuu asuntovaltaiselle alueelle (AA84) sekä maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4513). AA- merkinnällä osoitetaan alueita, joiden kerrosalasta pääosa on tarkoitettu asumiseen. Alueen suunnittelussa rakentamisalueet ja muu maankäyttö on sopeutettava ympäristöönsä niin, että alueen omaleimaisuus ja viihtyisyys vahvistuvat sekä luonto- ja kulttuuriympäristöjä vaalitaan.

M- merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Alue kuuluu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti tärkeän kehittämiskäytävän kohdealueeseen (LK 8450).

VT 4 on merkittävästi parannettava tie. Kehittämiskäytävä kuuluu liikenteen kehittämiskäytävään (maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävä).

Maakuntakaava on ohjeena yleiskaavan laatimiselle ja muuttamiselle. Valtatie 4:n parantaminen ja siirtäminen uuteen maastokäytävään ja sitä kautta alueen kehittämisedellytysten turvaaminen toteuttaa maakunnan suunnittelun ja maakuntakaavan tavoitteita.

Muut päätökset:

Muutosalueella on voimassa kaupunginvaltuuston 16.5.2011 hyväksymä Hirvaan osayleiskaava.

Alueella ei ole voimassa asema- tai rantakaavoja.

Rovaniemen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 16.4.2007 §35 rakennusjärjestyksen ja päätös on tullut lainvoimaiseksi 1.6.2007. Alueella ei ole voimassa rakennuskieltoja.

4

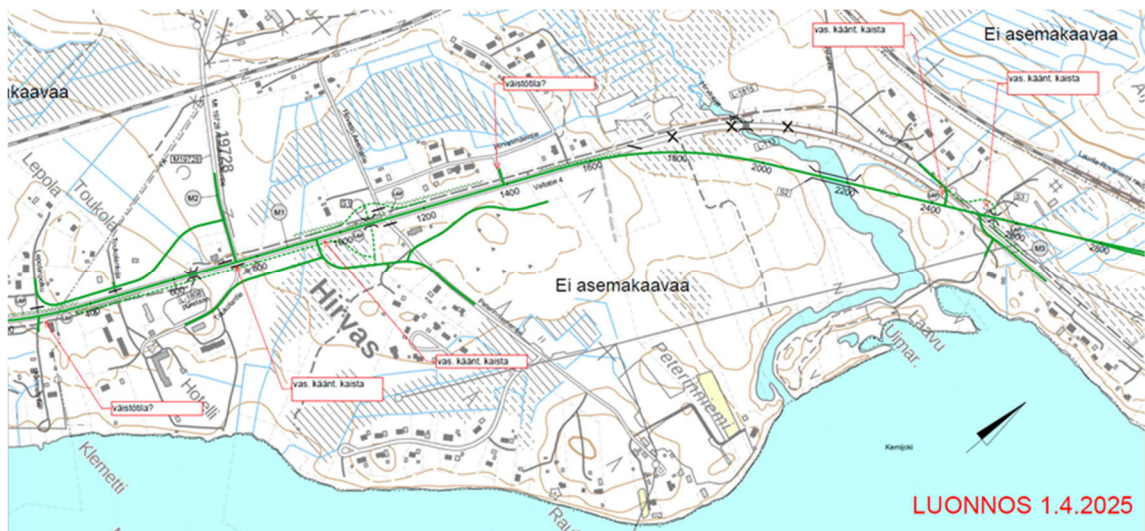
OSAYLEISKAAVA SUUNNITTELUN VAIHEET**4.1 Suunnittelun tarve**

Kaupunki on päätöksillään käynnistänyt kaavamuutoksen.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Väylävirasto on käynnistänyt yleissuunnitelman laatimisen valtatie 4 välille Hirvas Alakorkalo. Hankkeesta vastaa Lapin ELY-keskus ja konsulttina on Sitowise Oy.

Hankkeessa laaditaan vuosien 2024-2025 aikana liikennejärjestelmästä ja maanteistä säädetyn lain mukainen yleissuunnitelma valtatielle 4 Rovaniemen Hirvaan ja Alakorkalon välille. Yleissuunnittelun tavoitteena on määrittää vaihtoehtotarkastelujen ja vaikutusarviointien kautta valtatielle paras kehittämisvaihtoehto, joka viimeistellään yleissuunnitelmaksi. Kaavamuutos laaditaan yleissuunnitelman mukaisesti.

Kaupunginhallituksen päätöksen 9.9.2024 § 226 mukaisesti Hirvaan osayleiskaavaa ryhdytään muuttamaan ko. alueella.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö**4.3.1 Osalliset**

Eri tahojen kuulemista ja kaavoitusprosessin toteuttamista varten on tehty osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka on erillisenä liitteenä. Osalliset on lueteltu em. suunnitelmassa.

4.3.2 Vireille tulo

Kaavamuutos on kuulutettu vireille 26.9.2024 kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Viranomaisneuvottelu pidettiin 17.3.2025

4.3.3 Valmisteluvaiheen kuuleminen

Kaavaluonnos oli yleisesti nähtävillä 29.5.-30.6.2025.

4.3.4 Ehdotusvaiheen kuuleminen

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 9.10.-7.11.2025.

4.4 Yleiskaavan tavoitteet

Hirvaan yleiskaavan tavoitteet on esitetty koko yleiskaavan laatimisen yhteydessä.

Kaavamuutoksen tarkoituksena ja tavoitteena on mahdollistaa Valtatie 4:n parantamishankkeen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksyminen.

Kaavamuutos edistää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita seuraavasti:

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle ja hule-/sulamisvesien käsittelylle jätetään riittävät alueet rakennuspaikkojen läheisyydessä.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys. Rakentamiseen varatut alueet sijoittuvat pääosin riittävän etäälle yleisistä teistä ja niiden aiheuttamasta liikennemelusta. Osalla alueista on kuitenkin melusuojaustarvetta. Alueella on valmiina kattava kevyen liikenteen verkosto.
- Pyritään turvaamaan luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta. Alueelle jätetään riittävästi virkistysalueita sekä maa- ja metsätalousalueita, joita voidaan käyttää viheralueiden tavoin.
- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Alueelle osoitetut rakennuspaikat sijoittuvat hyvien olemassa olevien liikenneyhteyksien läheisyyteen.
- Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta parantamalla olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Valtatie 4:n kehittäminen tukee näitä tavoitteita.

4.5 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Tällä yleiskaavan muutoksella on oleellinen vaikutus rakennettuun ympäristöön valtatie siirtyessä uuteen maastokäytävään. Alueen yksityistiejärjestelyihin tulee osin

muutoksia vähennettäessä liittymiä valtatiehen. Vanhan valtatie jätessä seututieksi liikennemäärät vähenevät Hirvaan alueella ja asuinviihtyvyys ja turvallisuus paranevat.

4.5.1 Rakennuspaikan toteuttaminen

Rakennettaessa tulee kiinnittää huomiota rakennusten korkeusasemaan ja kerrosluvun vaikutusta maisemakuvaan, muotoon, julkisivumateriaaleihin ja väriytykseen. Rakennuspaikka tulee sopivin istutuksin liittää ympäröivään maisemaan käyttäen hyväksi olemassa olevaa luontoa.

Alueen hulevedet on pääosin imeytettävä rakennuspaikoilla. Hulevesien imeyttämiseksi rakennuspaikan pinta-alasta vähintään 15% tulee olla istutettua tai muuten veden kulkua hidastavaa.

Rakennettaessa olevien rakennusten yhteyteen on rakentamisen sovelluttava noudatettuun rakennustapaan ja olemassa olevaan rakennuskantaan sijoituksen, koon, muodon, julkisivumateriaalien, väriytyksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta.

Rakennuspaikalla rakennuksen tulee muodostaa ympäristö- ja/tai taajamakuvaltaan sopusuhtainen kokonaisuus. Rakennusten vaikutukseen maisemakuvaan tulee myös kiinnittää huomiota.

4.6 Vaikutukset luonnonympäristöön ja maisemaan

Valtatien siirtyessä kokonaan uuteen maastokäytävään välillä Hirvas-Alakorkalo, sillä on väistämättä vaikutuksia alueen luonnonympäristöön. Tehdyn selvityksen mukaan koko selvitysalueen (Hirvas-Alakorkalo) monimuotoisuuden kannalta olennaisia alueita ovat valtakunnallisella tasolla uhanalaisiin luontotyypeihin lukeutuvat ja vesilain suojelemat lähteiköt ja luonnontilaisen kaltaiset puroumat. Kalliovaaran alueen useat lähteiköt ja tihkupinnat sekä Tuomivaaran itäosan lähteiköt ovat edustavia. Usealla lähteiköllä kasvaa myös EU:n tiukkaa suojelua edellyttävä lapinleikki.

Selvitysalueen metsät ovat pääasiassa mäntyvaltaista tuoretta tai kuivahkoa kangasta. Suurelta osin alueen metsät ovat yksipuolisia talousmetsiä, mutta Päivällisenkankaan eteläosan rakenteiltaan vaihteleva kangasmetsätyyppien ja puustoisten suokuvioiden muodostama kokonaisuus on alueen metsäisistä kohteista arvokkaimpia.

Muita monimuotoisuuden kannalta olennaisia alueita ovat valtakunnallisella tasolla uhanalaisiin luontotyypeihin lukeutuvat puroumat. Tuomioja ympäristöineen muodostaa lisäksi arvokkaan suoaluekokonaisuuden. Ympäristössä on ojituksia, mutta luhtaisen korpialueen ominaispiirteet ovat säilyneet alueella hyvin.

Hirvasojansuu tulvarantoineen on jo aiemmin tunnistettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi. Hirvasojansuun pohjoisrannan laaksoarhon esiintymillä on myös lainsäädännön turva, ja elinympäristön heikentämiseen johtaviin toimiin on haettava poikkeuslupa. Linjauksen ulkopuolinen esiintymä on kasvupaikkana epätyypillisempi, mutta kasvusto oli kohteessa runsas ja

myös se on huomioitava rakennustoiminnan suunnittelussa. Samalla uuselinympäristönä syntyneellä niittyalueella esiintyi myös ketonoidanlukkoa ja ahokissankäpälää, jotka ovat uhanalaisuusluokituksestaan silmälläpidettäviä. Selvityksen tulosten perusteella voidaan antaa seuraavia suosituksia:

- Monimuotoisuutta tukevat ja turvaavat uhanalaiset ja silmälläpidettävät suo- ja metsätyypikuviot ja tunnistetut luontotyyppien muodostamat arvokkaat kokonaisuudet olisi hyvä huomioida suunnittelussa.
- Vuoden 2024 selvityksessä rajatut pienvesikohteet ja linjaukselle sijoittuvat luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset uomat on huomioitava suunnittelussa.
- Silmälläpidettävien (NT) ahokissankäpälän ja ketonoidanlukon esiintymiä Hirvasojanmutkan pohjoispuolella olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan säästää. Samoin säästettäväksi suositellaan aiemmin tunnistettua tulvasammalen (NT) esiintymää Hirvasojanmutkan eteläpuolella.
- Laaksoarhoa esiintyi Hirvasojanmutkan pohjoispuolella selvitysalueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Laaksoarho on silmälläpidettävä (NT), luontodirektiivin liitteen IV laji ja koko Suomessa rauhoitettu (LSA 521/2021). Esiintymät tulee säästää, tai mikäli esiintymän alueelle toteutetaan rakentamista tai rakentaminen etäämmälle muuttaa kasvuympäristö ominaispiirteitä, sitä varten on haettava poikkeuslupaa.

Suur- ja kulttuurimaisemaan ei tällä muutoksella ole merkitsevää vaikutusta, uuden valtatie sijoituessa varsinaisten kyläalueiden ulkopuolelle tällä hetkellä rakentamattomalle metsäalueelle.

5 YLEISKAAVAN KUVAUS

5.1 Mitoitus

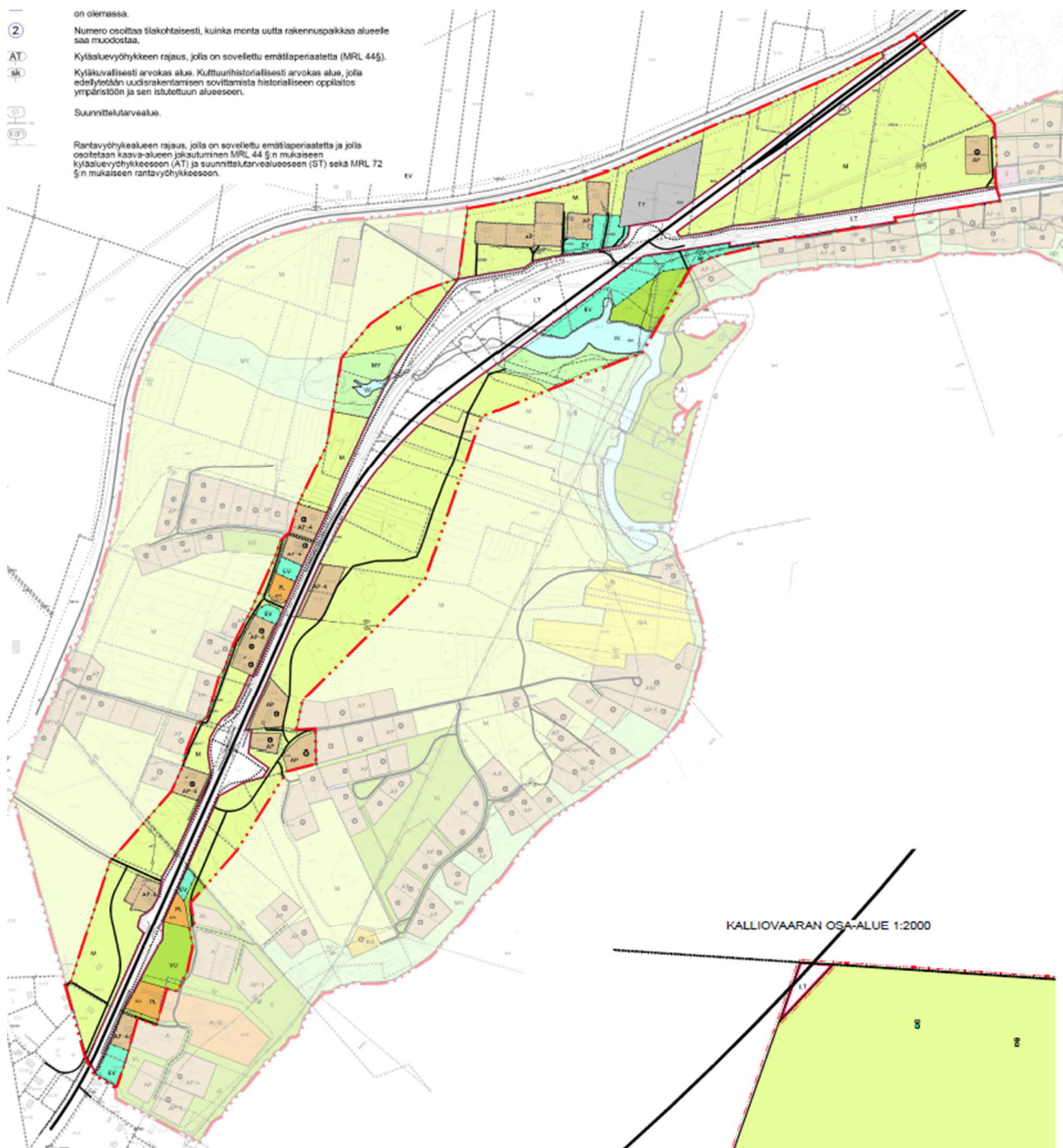
Muutosalueen pinta-ala on yhteensä n. 82 ha. Rakennuspaikkojen määrän arvioimiseksi Hirvaan osayleiskaavassa on tehty mitoituslaskelmat rantavyöhykkeelle ja kuivanmaan alueelle. Aluevaraukset ovat pitkälti voimassa olevan osayleiskaavan mukaisia. Uusia rakennuspaikkoja ei tällä yleiskaavamutoksella ole osoitettu.

Rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 2000 m².

Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen. Asuinrakennuksen kerrosala saa olla enintään 10 % rakennusluvassa esitetyn, yleiskaavan mukaisen rakennuspaikan pinta-alasta, yksiasuntoisen asuinrakennuksen osalta kuitenkin enintään 300 k-m². Lisäksi saa olla talous- ja varistorakennuksia enintään 5% rakennuspaikan pinta-alasta.

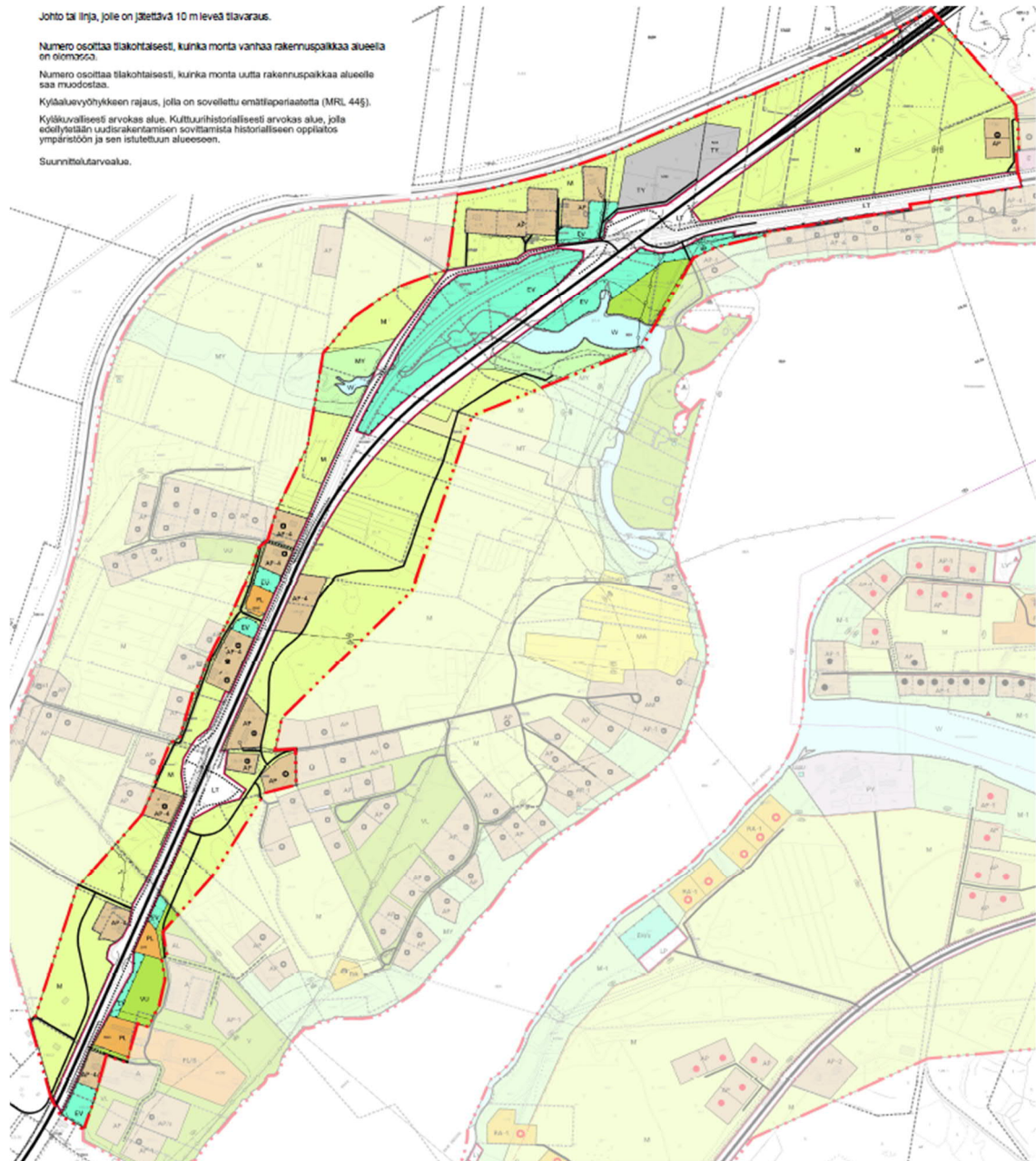
Rakennettaessa kaksiasuntoisen asuinrakennuksen kerrosala saa olla enintään 450 k-m².

5.2 Kaavaluonnos

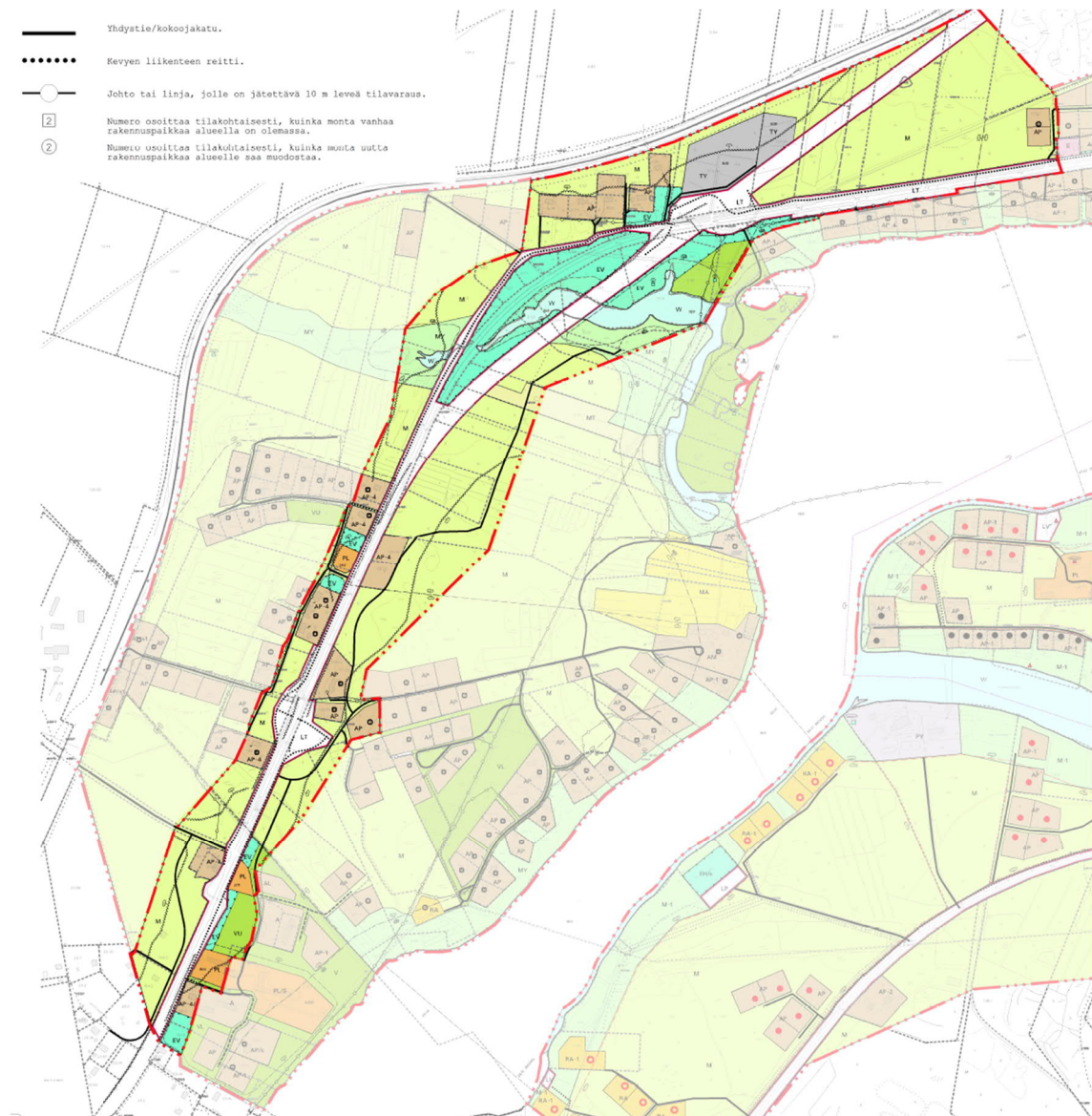
Suunniteltu valtatie 4:n uusi linjaus osuu myös Hirvaan osayleiskaavan pohjoisosan kulmaan.
Tällä yleiskaavamuutoksella osoitetaan valtatielle tarvittava yleisen tie aluevaraus myös kyseiseen kohtaan.

5.3 Kaavaehdotus

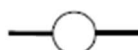
Valmisteluvaiheessa olleessa kaavaluonnoksessa esitetty Kalliovaaran pieni osa-alue on kaavamuutoksesta jätetty pois. Valtatien yleissuunnittelussa tien linjaus muuttui siten, että se ei enää leikkaa Hirvaan osayleiskaavan pohjoiskulmaa.

5.4 Osayleiskaavamuutos

YLEISKAAVAMERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

	Meluntorjuntatarve.
	Melualue (me).
	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
	Rantavyöhykealueen raja, jolla on sovellettu emätilaperiaatetta ja jolla osoitetaan kaava-alueen jakautuminen MRL 44 §:n mukaiseen kyläaluevyöhykkeeseen (AT) ja suunnittelutarvealueeseen (ST) sekä MRL 72 §:n mukaiseen rantavyöhykkeeseen.
AP	Pientalovaltainen asuntoalue. Uuden rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 2000 m ² .
AP-4	Pientalovaltainen asuntoalue. Alue sijoittuu kokonaan tai osittain 55 dB:n liikennemelualueelle. Alueelle rakennettaessa tulee ottaa huomioon rakenteellisen meluntorjunnan keinot. Rakentaminen edellyttää melua estävien toimenpiteiden huolehtimista esim. sijoittamalla talousrakennukset melusuojaksi. Uuden rakennuspaikan tulee olla pinta-alaltaan vähintään 2000 m ² .
PL	Lähipalvelujen alue.
TY	Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.
V	Virkistysalue.
VU	Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue. Alueelle voidaan sijoittaa urheilu-, virkistys- ja vapaa-ajan toimintoja palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.
LT	Yleisen tien alue.
EV	Suojaviheralue.
/s	Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueella on rakennusperinteen kannalta arvokkaita rakennuksia tai muita kulttuurihistoriallisia, historiallisia tai luonnonarvoja. Alueella olevien rakennusten purkaminen tai siirtäminen purkamista merkitsevällä tavalla on kiellettyä (MRL 41§ 2 mom.) Purkamiseen on haettava rakennusvalvontaviranomaisen lupa (MRL 127§).
M	Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
MT	Maatalousalue.
MY	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.
W	Vesialue.

Johto tai linja, jolle on jätettävä 10 m leveä tilavaraus.

Numero osoittaa tilakohtaisesti, kuinka monta vanhaa rakennuspaikkaa alueella on olemassa.

Numero osoittaa tilakohtaisesti, kuinka monta uutta rakennuspaikkaa alueelle saa muodostaa.

Kyläaluevyöhykkeen raja, jolla on sovellettu emätilaperiaatetta (MRL 44§).

Kyläkuvallisesti arvokas alue. Kulttuurihistoriallisesti arvokas alue, jolla edellytetään uudisrakentamisen sovittamista historialliseen oppilaitos ympäristöön ja sen istutettuun alueeseen.

Luonnonsuojelukohde, alueella esiintyy luontodirektiivin liitteen IV b kasvilaji, luonnonsuojelulain 74 §:n ja 78 §:n mukainen rauhoitettu ja tiukasti suojeltu kasvilaji. Kohde on suojeltu MRL 41.2 §:n nojalla.

Suunnittelutarvealue.

Tätä yleiskaavaa saa käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena kyläalueen AP-, AP-4-, TY- ja PL-alueilla (MRL 44 §).

Pientalovaltaisella asuintaloudella (AP) uuden rakennuspaikan pinta-ala tulee olla vähintään 2000 m².

AP- ja AP-4 alueille saa yhdelle rakennuspaikalle rakentaa yhden, yksi- tai kaksiasuntoisen, asuinrakennuksen. Asuinrakennuksen kerrosala saa olla enintään 10% rakennusluvassa esitetyn, yleiskaavan mukaisen, rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 300 k-m². Lisäksi saa olla talous- ja varastorakennuksia enintään 100 k-m² ja erillinen saunarakennus kerrosalaltaan enintään 30 k-m². Rakennettaessa kaksiasuntainen asuinrakennus rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 450 k-m².

PL- ja TY-alueilla rakennusten kerrosala saa olla enintään n. 500 k-m², jo käytetyn rakennusoikeuden lisäksi. Yhteenlasketun kerrosalan määrä on osoitettu aluekohtaisesti kaavakartalla.

Viemärin toiminta-alueella on liityttävä viemäriin. Jos jätevesiä ei johdeta yleiseen viemäriin, jätevedet on käsiteltävä valtioneuvoston asetuksen (542/2003, 4§). talousvesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla, mukaisesti.

Alueen hulevedet on pääosin imeytettävä rakennuspaikoilla. Hulevesien imeyttämiseksi rakennuspaikan pinta-alasta vähintään 15% tulee olla istutettua tai muuten veden kulkua hidastavaa.

M-, MT- ja MY-alueille sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä sekä ulkoilua ja virkistystä palveleva rakentaminen. Rakentamisen on sijainniltaan liityttävä olemassa olevaan yhdyskunta rakenteeseen. V- ja VU-aleilla sallitaan ulkoilua ja virkistystä palveleva rakentaminen.

Rakennukset on rakennustavaltaan, materiaaleiltaan ja mittasuhteiltaan sopeutettava luonnon- ja kulttuurimaisemaan.

Rakennukset ja rakennuspaikkaa palvelevat rakennelmat, laitteet on sijoitettava yleiskaavassa osoitetuille rakennuspaikallille.

Rakentaminen on sijainniltaan liityttävä ympäristön rakennuskantaan siten, että pellot säilyvät vapaana rakentamiselta.

5.5 **Palvelut**

Hirvaan kylä tukeutuu kylän omiin, Muurolan ja Rovaniemen keskustan tarjoamiin palveluihin.

6 TOTEUTUS

Muutos toteutuu valtatie 4:n osalta Väyläviraston toimesta, muun maankäytön osalta kaupungin ja yksityisten rakentajien toimesta osayleiskaavan mukaisesti ja muutoin sillä tavalla kuin edellä kohdissa ”Tekninen huolto” ja ”Rakennuspai-kan toteuttaminen” on kerrottu.

Rovaniemen kaupunki
Tekniset palvelut/ kaavoitus
16.1.2026

Hyväksynyt:

Markku Pyhäjärvi
kaavoituspäällikkö

Laatinut:

Petteri Lampi
kaavoitusinsinööri